

UAB „BONUM PUBLICUM“

*Nepriklausomo auditoriaus išvada ir
finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius
2019 m. gruodžio 31 d.*

TURINYS

	PUSLAPIS
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3-8
FINANSINĖS ATASKAITOS:	
METINIS PRANEŠIMAS	9-10
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	11
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	12
NUOSAVYBĖS POKYČIŲ ATASKAITA	13
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	14
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	15 -54

Nepriklausomo auditoriaus išvada

UAB „Bonum Publicum“ akcininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą UAB „Bonum Publicum“ (toliau – Bendrovė) 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusių metų jos finansinių veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka 2020 m. kovo 27 d. papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės finansines ataskaitas sudaro:

- 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų nuosavybės pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų pinigų srautų ataskaita; ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bendrovei, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. neteikėme Bendrovei ne audito paslaugų.

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei yra 69 800 Eur

Pagrindiniai audito dalykai Draudimo ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertinimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Audito apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Bendrovės struktūrą, apskaitos procesus ir kontroles, taip pat į pramonės sektorių, kuriame Bendrovė vykdo savo veiklą.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Bendrovės reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei 69 800 Eur (2018 m. 64 000 Eur)

Kaip mes jį nustatėme 1 % draudimo įmokų pajamų

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas Kaip pagrindinį kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome draudimo įmokų pajamas, nes, mūsų nuomone, finansinių ataskaitų naudotojai dažniausiai remiasi šiuo kriterijumi, norėdami įvertinti Bendrovės veiklos rezultatus rinkoje, ir tai yra bendrai priimtas kriterijus.

Pasirinkome 1%, kuris yra priimtino kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su Audito komitetu, kad informuosime jį apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 6 980 Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Draudimo ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertinimas

Žr. finansinių ataskaitų 2.8, 2.14, 2.15, 2.16, 11 ir 12 pastabas.

2019 m. gruodžio 31 d. draudimo įsipareigojimų ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertė buvo atitinkamai lygi 32 495 tūkst. Eur ir 1 003 tūkst. Eur sudarė 99 % visų Bendrovės įsipareigojimų.

Šioje srityje priimami reikšmingi sprendimai dėl neapibrėžtų ateities įvykių, įskaitant dėl ilgalaikių draudėjų įsipareigojimų įvykdymo laiko ir galutinės visos atsiskaitymo sumos, ir todėl šią sritį laikėme pagrindiniu audito dalyku.

Kaip ir kitos draudimo srityje veikiančios įmonės, Bendrovė naudoja vertinimo modelius, skirtus draudimo ir investicijų sutarčių įsipareigojimų skaičiavimams pagrįsti. Modelių sudėtingumas gali lemti klaidų atsiradimą dėl netinkamų/neišsamių duomenų naudojimo arba dėl modelių struktūros ar taikymo. Ekonominės prielaidos, tokios kaip investicijų grąža ir palūkanų normos bei aktuarinės prielaidos, tokios kaip mirtingumas, sergamumas ir kliento elgsena, yra pagrindiniai duomenys, naudojami šiems ilgalaikiams įsipareigojimams įvertinti. Priimami reikšmingi sprendimai dėl šių ekonominių ir aktuarinių prielaidų.

Be to, Bendrovė atlieka TFAS reikalaujamą įsipareigojimų pakankamumo testą tam, kad galėtų patvirtinti, kad atidėjiniai draudimo sutartims yra pakankami atsižvelgiant į tikėtinas būsimas pinigų išmokas. Atliekant įsipareigojimų pakankamumo testą naudojamos prielaidos, kurios panašios į prielaidas, naudojamas pirmiau minėtame vertinimo modelyje, ir todėl dėl šių prielaidų taip pat būtina priimti reikšmingus sprendimus.

Pagrindinį dėmesį audito metu skyrėme sudėtingiems aktuariniams modeliams (įskaitant įsipareigojimus likusiam draudimo laikotarpiui, tokius kaip gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny, su investiciniais vienetais susietų investicijų sutarčių finansiniai įsipareigojimai, draudimo įsipareigojimų pakankamumo testavimas) ir su prielaidomis susijusiems reikšmingiems sprendimams (t. y. atidėjinių numatomoms draudimo išmokoms už įvykusias, bet dar nepraneštas žalas (angl. incurred but not reported (IBNR) claims), apskaičiavimui).

Įvertinome vidaus kontrolės procedūrų, susijusių su aktuarinėmis analizėmis, įskaitant duomenų išsamumą, automatinę rezervų apskaičiavimo sistemą, išmokos dydžio tvirtinimo procesą bei patikrinome šių procedūrų veiksmingumą.

Patikrinome matematinių ir su investiciniais vienetais susietų rezervų teisingumą perskaičiuodami jų mėnesinius pokyčius, patikrinome (atrankos būdu) praneštų žalų rezervus ir perskaičiavome išmokų už įvykusias, bet dar nepraneštas žalas, rezervą. Patikrinome aktuariniuose skaičiavimuose naudotus duomenis ir taip pat atlikome nepriklausomą pakartotinį atidėjinių išmokoms už įvykusias, bet dar nepraneštas žalas, įvertinimą. Įvertinome modeliuose naudotų aktuarinių sprendimų tinkamumą. Prielaidų nustatymo procesų atžvilgiu, įvertinome Bendrovės atliktas patirties analizes.

Patikrinome vadovybės atliekamo draudimo įsipareigojimų pakankamumo testavimo, kuris yra pagrindinė priemonė, skirta nustatyti, ar įsipareigojimai yra pakankami, pagrįstumą. Mūsų darbas, susijęs su įsipareigojimų pakankamumo testavimu, apėmė prognozuojamų pinigų srautų pagrįstumo įvertinimą ir prielaidų, susijusių tiek su Bendrovės, tiek su kitų šioje srityje veikiančių įmonių patirtimi, patikrinimą.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima metinį pranešimą (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas).

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškreipimų.

Metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę bei jos aplinką, nustatėme reikšmingų iškreipimų metiniame pranešime, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškreipimų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti jos veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškreipimą, jei toks yra. Iškreipimai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškreipimo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;

- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Bendrovės auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2013 m. lapkričio 25 d. Mūsų paskyrimas buvo pratęsiamas kasmet remiantis akcininko nutarimu ir viso nenutrūkstamo užduoties vykdymo laikotarpis apima 7 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, pagrindinė užduoties partnerė yra Rasa Selevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rasa Selevičienė', is written over a faint, illegible stamp.

Rasa Selevičienė
Audito skyriaus direktorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000504

Vilnius, Lietuvos Respublika
2020 m. kovo 27 d.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“

ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

METINIS PRANEŠIMAS

UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau „Bendrovė“) įsteigta 2000 m. ir priklauso AB „Šiaulių bankas“. Bendrovė fiziniams asmenims teikia visas pagrindines gyvybės draudimo, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir kritinių ligų paslaugas. Bendrovė turi licenciją vykdyti pensijų anuiteto veiklą.

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė filialų, atstovybių, dukterinių, ar asocijuotų įmonių neturėjo, nebuvo įsigijusi savų akcijų.

Įmonės direktorius Saulius Jokubaitis kitų vadovaujamų pareigų neužima.

1. DRAUDIMO VEIKLA

Per 2019 metus Įmonė pasirašė 7.522.991 EUR gyvybės draudimo įmokų. Įmonės bendra pasirašytų draudimo įmokų suma 2019 metais, palyginti su 2018 metais (6.714.555 EUR), išaugo 12,04 proc., rinka 2019 m. augo 8,9 proc. Per 2019 m. labiausiai (69 proc.) augo gyvybės rizikos draudimas. 2019 metais didžiąją Įmonės pasirašytų gyvybės draudimo įmokų dalį 61,9 proc. sudarė universalus gyvybės draudimo su kintančiu kapitalu pasirašytos draudimo įmokos, 2018 metais sudarė 63,6 proc.

Per 2019 metus Įmonė apmokėjo 1.186 draudimo išmokų, kurių suma buvo 1.156.607 EUR. Bendra draudimo išmokų suma, palyginti su 2018 m. (951.140 EUR) padidėjo 21,6 proc. Per 2019 m. labiausiai padidėjo 64 proc. anuitetų išmokos.

2019 m. universalus gyvybės draudimo su garantuotomis palūkanomis draudimo rūšies draudėjams buvo priskirta draudiko pelno dalis (viršpelnis) lygi 15.092 EUR. Gyvybės kaupiamojo, gyvybės kaupiamojo išgyvenimo atvejui, studijų ir pensijų draudimo rūšių draudėjams, kuriems garantuojamos ne didesnės nei 1,75 proc. palūkanos, priskirta draudiko pelno dalis (viršpelnis) lygi 5.023 EUR.

2. DRAUDIMO PRODUKTAI

2019 m. Įmonė savo klientams siūlė tokius gyvybės draudimo produktus:

- Draudimą mirties atvejui:
 - Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma
 - Esu saugus;
 - Saugi šeima (AB Šiaulių bankas klientams);
- Su indeksu ir investiciniais vienetais susijusį draudimą:
 - Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu (iki 2019-09-15);
 - Vaikų saugios ateities draudimas (iki 2019-09-15)
 - Saugios ateities investicinė programa (nuo 2019-09-16)
 - Vaikų ateities programa (nuo 2019-09-16);
 - Pensijų programa;
- Draudimą išgyvenimo atvejui:
 - Universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis (iki 2019-09-15);
 - Saugios ateities garantuotų palūkanų programa (nuo 2019-09-16)
- Pensijų anuitetus II pakopos pensijų dalyviams;
- Papildantį sveikatos draudimą.

Pastaruosius kelerius metus investicijoms duodant teigiamą rezultatą, o garantuojamoms palūkanoms toliau išliekant mažomis, klientai dažniau rinkosi su indeksu ir investiciniais vienetais susijusias draudimo rūšis. 2019 metais tokias draudimo rūšis pasirinko 74 proc. naujų klientų, sudariusių kaupiamąsias draudimo sutartis (2018 m. - 80 proc.).

3. PARDAVIMŲ KANALAI

2019 metais Įmonė didelį dėmesį skyrė nuosavo priklausomų draudimo tarpininkų tinklo vystymui, bendradarbiavimui su draudimo brokeriais, taip pat pardavimams per AB „Šiaulių bankas“ tinklą.

2019 m. Įmonė savo padalinius turėjo šešiuose Lietuvos miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Telšiai).

4. ĮMONĖS FINANSINIAI REZULTATAI

Per 2019 m. Įmonė uždirbo 12.010.077 EUR pajamų ir patyrė 11.800.054 EUR sąnaudų, pelno mokesčio sąnaudos 9.859 EUR.

Didžiausią pajamų dalį sudarė pajamos iš draudimo – 6.960.625 EUR. Investicinės veiklos pajamos sudarė 5.032.367 EUR, kitos veiklos pajamos sudarė 17.085 EUR.

Didžiąją sąnaudų dalį sudarė draudimo veiklos sąnaudos – 8.203.395 EUR, tame tarpe privalomų suformuoti techninių atidėjinių pokytis 5.001.118 EUR, draudimo išmokos (apmokėtos žalos ir išmokos pagal draudimo sutartis) 3.202.277 EUR, investicinės veiklos sąnaudos – 1.301.818 EUR, administracinės ir draudimo bei investicijų sutarčių sudarymo išlaidos – 2.167.643 EUR, turto valdymo išlaidos – 120.732 EUR.

METINIS PRANEŠIMAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2019 m. Įmonės grynasis pelnas sudarė 200.164 EUR (2018 m. grynasis pelnas buvo 202.225 EUR).

5. RIZIKOS VALDYMAS

Bendrovė vykdydama draudimo veiklą, prisiima Bendrovės veiklai būdingas rizikas. Pagrindinės rizikos, su kuriomis susiduria arba gali susidurti Bendrovė: gyvybės draudimo ir sveikatos draudimo rizika (mirtingumo, galiojimo pabaigos, katastrofų, išlaidų ir kt.), kredito rizika, rinkos rizika (palūkanų normos, užsienio valiutų kursų ir kt.), likvidumo rizika, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika, koncentracijos rizika. Bendrovė į veiklai būdingas rizikas taip pat yra įtraukusi ir kitas su Bendrovės valdymu susijusias rizikas: operacinę, strateginę, atitikties, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas.

Rizikos rūšys, rizikos valdymo būdai bei rizikų galima įtaka Bendrovės finansiniams rezultatams aprašyti finansinėje atsakomybėje.

6. ĮMONĖS PROGNOZĖS 2020 METAMS

2020 m. Įmonė pagrindinį dėmesį planuoja skirti nuosavo draudimo konsultantų tinklo plėtrai, darbuotojų ir priklausomų tarpininkų kvalifikacijos ir motyvacijos kėlimui, draudimo produktų tobulinimui. Siekiant stipriau įsitvirtinti gyvybės draudimo rinkoje, didelį dėmesį Įmonė skirs pardavimams per AB „Šiaulių banką“. Per 2020 m. Įmonė planuoja pasirašyti apie 8,99 mln. EUR draudimo įmokų (19,6 proc. daugiau nei 2019 m.).

Faktiniai įmonės 2020 m. rezultatai gali koreguotis dėl COVID-19 įtakos neapibrėžtumo (žr. 26 pastabą aiškinamajame rašte).

Direktorius

Vilnius, Lietuva
2020 m. kovo 27 d.

Saulius Jokubaitis

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	Pastaba	2019.12.31	2018.12.31
Draudimo įmokų pajamos	15	6.984.703	6.474.410
Draudimo įmokos, perduotos perdraudikams		-24.078	-25.533
Grynosios draudimo įmokų pajamos		6.960.625	6.448.877
Terminuotųjų indėlių palūkanos		16.547	13.633
Grynasis investicijų pelnas (nuostoliai) dėl finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	16	3.590.195	-953.968
Grynasis investicijų pelnas dėl finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino	17	123.807	-
Kitos veiklos pajamos		17.085	30.687
Grynosios veiklos pajamos		10.708.259	5.539.229
Draudimo įsipareigojimų pasikeitimas ir išmokų koregavimo sąnaudos	18	-5.001.118	-546.638
Draudimo išmokų sąnaudos	19	-3.202.277	-2.920.420
Grynosios draudimo išmokų sąnaudos		-8.203.395	-3.467.058
Draudimo ir investicijų sutarčių sudarymo sąnaudos	20,21	-1.083.906	-859.780
Rinkodaros ir administracinės sąnaudos	20,21	-1.083.737	-883.094
Turto valdymo sąnaudos		-120.732	-119.964
Sąnaudos		-10.491.770	-5.329.896
Pagrindinės veiklos rezultatai		216.489	209.333
Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos)	23	-6.466	-
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		210.023	209.333
Pelno mokestis	24	-9.859	-7.108
Grynasis pelnas (nuostoliai)		200.164	202.225
Kitos bendrosios pajamos		-	-
Bendrųjų pajamų iš viso		200.164	202.225
Laikotarpio bendrosios pajamos (nuostoliai), tenkančios įmonės akcininkui		200.164	202.225

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-54 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos įmonės vadovybės 2020 m. kovo 27 d.:

 Saulius Jokubaitis
 Direktorius

 Inga Deveikienė
 Vyriausioji buhalterė

 Inga Kriauciūnienė
 Vyriausioji aktuarė

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA
2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	Pastaba	2019.12.31	2018.12.31
Turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	4	271.303	122.700
Nematerialusis turtas, įskaitant nematerialųjį draudimo turtą	5	1.221.625	621.305
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais:			
Skolos vertybiniai popieriai	7	3.558.708	15.052.136
Nuosavybės vertybiniai popieriai	7	21.515.261	17.234.325
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino:			
Skolos vertybiniai popieriai	7	10.377.626	-
Paskolos ir gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	8	971.289	1.070.488
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		39.600	47.796
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	14	1.680	4.585
Perdraudimo turtas	6	30.327	34.238
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	9	4.041.755	1.943.025
Iš viso turto		42.029.174	36.130.598
Nuosavas kapitalas			
Paprastosios akcijos	10	4.057.576	4.057.576
Privalomasis rezervas	10	405.758	405.758
Nepaskirstytasis pelnas		3.580.310	3.380.146
Iš viso nuosavo kapitalo		8.043.644	7.843.480
Įsipareigojimai			
Draudimo įsipareigojimai	11	32.494.784	27.572.429
Finansiniai įsipareigojimai:			
Investicijų sutartys, vertinamos tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	12	1.002.538	394.899
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	13	488.208	312.594
Pelno mokesčio įsipareigojimai		-	7.196
Iš viso įsipareigojimų		33.985.530	28.287.118
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		42.029.174	36.130.598

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-54 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2020 m. kovo 27 d.:

 Saulius Jokubaitis
 Direktorius

 Inga Deveikienė
 Vyriausioji buhalterė

 Inga Kriauciūnienė
 Vyriausioji aktuarė

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

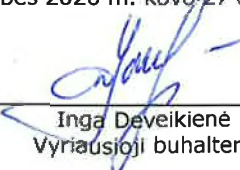
NUOSAVYBĖS POKYČIŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	Įstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
Likutis 2017.12.31	4.057.576	386.178	3.697.501	8.141.255
Grynasis pelnas (nuostolis) už 2018 metus ir bendrosios pajamos			202.225	202.225
Dividendai			-500.000	-500.000
Sudaryti rezervai		19.580	-19.580	-
Likutis 2018.12.31	4.057.576	405.758	3.380.146	7.843.480
Grynasis pelnas (nuostolis) už 2019 metus ir bendrosios pajamos			200.164	200.164
Likutis 2019.12.31	4.057.576	405.758	3.580.310	8.043.644

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-54 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2020 m. kovo 27 d.:

Saulius Jokubaitis
Direktorius

Inga Deveikiene
Vyriausioji buhalterė

Inga Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Pagrindinės veiklos pinigų srautai		
Gautos draudimo ir investicijų sutarčių įmokos*	7.517.608	6.717.155
Sumokėtos draudimo išmokos (12, 19 pastaba)	-3.336.991	-2.932.183
Sumos, sumokėtos už perduotą perdraudimą	-41.181	-31.548
Sumokėtos veiklos sąnaudos	-2.754.672	-1.874.266
Kitos pajamos	37.337	59.401
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių įsigijimas	-23.658.474	-14.774.107
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių perdavimo pajamos	24.079.855	11.855.286
Gautos palūkanos	380.464	522.577
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	2.223.946	-457.685
Finansinės veiklos pinigų srautai		
Nuomos mokėjimų pagrindinės sumos dalis (13 pastaba)	-127.871	-
Išmokėti dividendai Įmonės akcininkams	-	-500.000
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	-127.871	-500.000
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų sumažėjimas		
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1.943.025	2.890.325
Teigiama/(neigiama) valiutų kursų svyravimų įtaka gryniesiems pinigams ir jų ekvivalentams	2.655	10.385
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	4.041.755	1.943.025

* nepiniginių sumų eliminavimas aprašytas 15 pastaboje

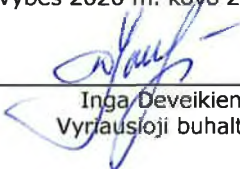
Toliau pateiktas aiškinamasis raštas esantis 12-54 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2020 m. kovo 27 d.:

Saulius Jokubaitis
Direktorius

Inga Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

Inga Deveikienė
Vyriausioji buhalterė

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

1. BENDRA INFORMACIJA

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau – „Įmonė“) buvo įkurta ir pradėjo veiklą 2000 m. rugpjūčio 31 d. Pagrindinė Įmonės buveinė yra Laisvės per. 3, Vilniuje, Įmonės kodas 110081788, Lietuvoje. Įmonė vykdo šias gyvybės draudimo rūšis:

- Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu;
- Vaikų saugios ateities draudimas;
- Pensijų programa;
- Saugios ateities investicinė programa;
- Vaikų ateities programa;
- Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma;
- Gyvybės rizikos draudimas
- Esu saugus;
- Saugi šeima;
- Gyvybės kaupiamasis draudimas;
- Gyvybės kaupiamasis draudimas išgyvenimo atvejui;
- Universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis;
- Saugios ateities garantuotų palūkanų programa;
- Studijų draudimas;
- Pensijų draudimas;
- Pensijų anuitetai.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. visos Įmonės akcijos priklausė AB Šiaulių Bankas, kurio akcijos yra listinguojamos NASDAQ vertybinių popierių biržos Baltijos Oficialiajame prekybos sąrašė. Įmonės vadovaujanti patronuojanti įmonė įsikūrusi Šiauliuose, Lietuvoje.

Įmonė filialų, dukterinių ir asocijuotų įmonių neturėjo.

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonėje dirbo 40 darbuotojų (2018 m. gruodžio 31 d. – 39 darbuotojai)

Įmonės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

2. PAGRINDINIŲ APSKAITOS PRINCIPŲ APIBENDRINIMAS

Toliau aprašyti pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie principai nuosekliai taikomi visiems pateiktiems metų laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

Šias finansines ataskaitas patvirtino Direktorius, Vyriausioji buhalterė ir Vyriausioji aktuarė. Įmonės akcininkai turi įstatymų nustatytą teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba jų nepatvirtinti ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naują finansinių ataskaitų rinkinį.

2.1. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PARENGIMO PAGRINDAS

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus Europos Sąjungoje (toliau – TFAS). Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis įsigijimo vertės principu, išskyrus tam tikrą finansinį turtą, kuris yra apskaitomas tikrąja verte.

Rengiant finansines ataskaitas pagal TFAS reikia remtis tam tikrais svarbiais apskaitiniais įvertinimais. Vadovybei taip pat tenka priimti sprendimus, susijusius su Įmonės apskaitos principų taikymu. Sritys, kuriose tenka priimti sudėtingus sprendimus, arba sritys, kuriose daromos prielaidos ir apskaitiniai įvertinimai yra svarbūs finansinėms ataskaitoms, atskleistos 3 pastaboje.

Visos sumos finansinėse ataskaitose, įskaitant aiškinamojo rašto pastabose atskleistas sumas, nurodytos eurais (EUR), jeigu nenumatyta kitaip.

a) 2019 m. įsigaliojo šie nauji arba pakeisti TFAS ir aiškinimai (patvirtinti Europos Sąjungos – ES).

16-asis TFAS „Nuoma“. Naujajame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko apskaitos modelis. Nuomininkai turi pripažinti: a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turtą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąjį TFAS iš esmės perkeliama 17-ajame TAS apibrėžti nuomotojo apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje šias dvi nuomos rūšis registruoti skirtingai.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

16-ojo TFAS įtaka 2019 m. sausio 1 d. apibendrinta lentelėje žemiau:

	Pateikta 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitose	<i>Pokyčiai dėl</i> <i>16-ojo TFAS</i>	Koreguotas pradinis balansas 2019 m. sausio 1 d.
TURTAS:			
Naudojimo teise valdomas turtas (įtrauktas į ilgalaikį materialųjį turta)	-	274.735	274.735
Iš viso turto:	-	274.735	274.735
ĮSIPAREIGOJIMAI:			
Nuomos įsipareigojimai	-	274.735	274.735
Iš viso įsipareigojimų:	-	274.735	274.735

Standarto taikymas paveikė Bendrovės veiklos nuomos apskaitą. Buvo pasirinktas supaprastintas perėjimo metodas ir finansinė informacija už metus prieš standarto įdiegimą neperskaičiuota. Turto ir įsipareigojimų vertės pokyčiai, kylantys dėl 16-tojo TFAS, neturėjo įtakos Bendrovės nepaskirstytajam pelniui.

Iš patalpų nuomos sandorių susidarantios teisės naudotis turtu turto ir įsipareigojimų sumos pradžioje pripažįstamos dabartinės vertės pagrindu, diskontuojamos pagal nuomos sutartyse numatytą palūkanų normą (svertinis nuomininko priskaitytinos skolinimosi palūkanų normos vidurkis tiek 2019 m. sausio 1 d., tiek 2019 m. gruodžio 31 d. buvo apie 2,5 proc.). Dėl nuomos sąlygų deramasi individualiai, patalpų nuomos sandoriai paprastai sudaromi fiksuotiems laikotarpiams nuo 6 mėnesių iki 3 metų. Standartinėse sutarties sąlygose pratęsimo teisės nėra, tik galimybė nutraukti sutartį su išpėjimu, tačiau be papildomų sutartinių nutraukimo kaštų.

b) Paskelbti šie nauji standartai ir aiškinimai, kurie taikomi ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems vėlesniais laikotarpiais, arba kurių dar nepatvirtino ES ir kurie gali būti taikytini Bendrovei:

17-asis TFAS „Draudimo sutartys“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). 17-uoju TFAS pakeičiamas 4-asis TFAS, kuriuo remiantis įmonėms suteikta galimybė draudimo sutarčių apskaitai toliau taikyti dabartinę praktiką. Dėl šios priežasties investuotojams buvo sunku palyginti panašių draudimo įmonių finansinius veiklos rezultatus. 17-asis TFAS – tai bendrais principais grindžiamas standartas, nustatantis apskaitos reikalavimus visoms draudimo sutarčių rūšims, įskaitant draudiko turimas perdraudimo sutartis. Standartu reikalaujama draudimo sutarčių grupes pripažinti ir vertinti: (i) būsimųjų pinigų srautų (iš sutarties vykdymo kylančių pinigų srautų) dėl rizikos koreguota dabartine verte, kuri atspindi visą turimą informaciją apie iš sutarties vykdymo kylančius pinigų srautus, atitinkančią rinkoje stebimus duomenis; pridėdant (jei ši vertė yra įsipareigojimas) arba atimant (jei ši vertė yra turtas) (ii) sumą, atspindinčią iš sutarčių grupės neuždirbtą pelną (sutartyje numatytą paslaugos maržą). Iš draudimo sutarčių grupės gaunamą pelną draudikai pripažins per visą draudimo apsaugos suteikimo laikotarpį ir tuo momentu, kuomet jie perleidžia riziką. Jei sutarčių grupė yra arba tampa nuostolinga, ūkio subjektas nuostolį pripažins nedelsiant.

Bendrovė išanalizavo šiame standarte numatomus draudimo sutarčių vertinimo metodus, įvertino įmonės draudimo sutarčių atitikimą vertinimo metodams.

2.2. SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

(a) Funkcinė ir pateikimo valiuta

Visos sumos įmonės finansinėse ataskaitose yra įvertintos pirminės ekonominės aplinkos, kurioje įmonė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Finansinėse ataskaitose sumos parodytos eurais (EUR), kuri yra įmonės funkcinė ir pateikimo valiuta.

(b) Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą naudojant valiutų kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, susiję su pinigais ir pinigų ekvivalentais, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „finansinės veiklos pajamų arba sąnaudų“ straipsnyje. Visas kitas valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „kitų veiklos pajamų“ arba „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai, susiję su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, vertinamais tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, yra apskaitomi kaip dalis pelno ar nuostolių dėl tikrosios vertės pasikeitimo.

2.3. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

Ilgalaikis materialusis turtas – tai turtas, kurį Įmonė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais, kuris bus naudojamas ilgiau nei vienerius metus Įmonės paslaugų teikimui ar administraciniams tikslams (ne investicijoms), kurio įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti ir kuri yra ne mažesnė nei 144.81 Eur.

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nusidėvėjimas yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą, nusidėvėjimo sąnaudos yra apskaitomos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje. Kiekvienų metų pabaigoje Įmonė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likutinę vertę ir nusidėvėjimo metodą ir įvertinimo pasikeitimo įtaką, jei tokia yra, pripažįsta perspektyviai. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

Transporto priemonės	6 metai
Biuro įranga	3 - 6 metai

Remonto išlaidos yra pridedamos prie apskaitinės turto vertės, jei yra tikėtina, kad Įmonė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

Jeigu turto balansinė vertė viršija jo įvertintą atsiperkamąją vertę, kuri lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei (žiūrint kuri iš jų yra didesnė), turto balansinė vertė iš karto sumažinama iki jo atsiperkamosios vertės.

Pelnas ar nuostoliai, atsiradę perleidus turtą, apskaičiuojami kaip skirtumas tarp gautų įplaukų ir perleisto turto likutinės vertės, ir apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje per laikotarpį, kurį jie susidarė.

2.4. NEMATERIALUSIS TURTAS IR ATIDĖTOSIOS ĮSIGIJIMO SĄNAUDOS

a) Programinė įranga

Programinė įranga, kurią galima atskirti nuo techninės įrangos, klasifikuojama kaip nematerialusis turtas. Programinė įranga apskaitoma įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Amortizacija yra skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą per įvertintą naudingą turto naudojimo laiką, kuris yra 3 metai.

Programinės įrangos vertės sumažėjimo, turto nurašymo nuostoliai bei amortizacijos sąnaudos priskiriamos Įmonės rinkodaros ir administracinėms sąnaudoms.

b) Atidėtos įsigijimo sąnaudos

Už dar neįsigaliojusius draudimo polius ir už iš anksto sumokėtas įmokas priskaičiuoti komisiniai apskaitomi kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos.

Gyvybės draudime, kai investavimo rizika tenka draudėjui, tuo atveju kai įsigijimo sąnaudų patyrimo laikotarpis nesutampa su atskaitymų toms sąnaudoms padengti išskaitymo iš draudimo sutarčių laikotarpiu, kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos atvaizduojamas komisinis atlyginimas už sudarytas draudimo sutartis, kurį draudimo įmonė pripažino šiuo ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais ir kuris bus pripažintas sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, per kuriuos iš draudimo sutarčių bus išskaičiuoti su sutarties sudarymu susiję atskaitymai.

Komisiniai mokesčiai, susiję tik su draudimo sutarties sudarymu, tačiau nesusiję su tolesniu jos administravimu, yra pripažįstami sąnaudomis iš karto.

Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija perskaičiuojama kiekvieną ataskaitų parengimo dieną. Šios atidėtosios įsigijimo sąnaudos iki 2018 m. gruodžio 31 d. buvo pripažįstamos sąnaudomis per pirmus penkerius metus nuo draudimo sutarties įsigaliojimo pradžios pagal tokią proporciją: 1 metai – 50 proc., 2 metai – 20 proc., 3 metai – 10 proc., 4 metai – 10 proc., 5 metai – 10 proc. (kai yra išskaičiuojami su sutarties sudarymu susiję atskaitymai). Nuo

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2019 m. sausio 1 d. atidėtos įsigijimo sąnaudų pripažįstamos sąnaudomis per pirmus trejus pagal tokią proporciją: 1 metai – 34 proc., 2 metai – 33 proc., 3 metai – 33 proc. Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija yra apskaitoma „draudimo sutarčių sudarymo sąnaudų“ straipsnyje.

2.5. FINANSINIS TURTAS

Visi įprastiniai finansinio turto pirkimai ir pardavimai yra pripažįstami jo pirkimo (pardavimo) dieną. Finansinio turto pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas, kai nustoja galioti arba perduodamos teisės gauti pinigų srautus iš investicijų ir įmonė perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir jos teikiamą naudą.

2.6. FINANSINIO TURTO KLASIFIKAVIMAS

Finansinis turtas yra priskiriamas šioms grupėms: „finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius“, „paskolos ir gautinos sumos“, „finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino“ ir „galimas parduoti finansinis turtas“. Finansinio turto priskyrimas priklauso nuo finansinio turto rūšies ir tikslo bei yra nustatomas pirminio pripažinimo metu ir iš naujo įvertinamas kiekvieną ataskaitų parengimo dieną. Visas įmonės finansinis turtas yra klasifikuojamas į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną ar nuostolius, laikomą iki išpirkimo termino ir paskolas ir gautinas sumas. Per ataskaitinį laikotarpį įmonė nebuvo priskyrusi jokio savo finansinio turto galimam pardavimui.

a) Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei, jei yra įsigijimas su tikslu parduoti artimiausiu metu, jei įtraukiamas į finansinio turto portfelį, kuris yra laikomas su tikslu uždirbti trumpalaikį pelną, arba jei tokį turto klasifikavimą nustato vadovybė.

Finansinis turtas, pirminio pripažinimo metu priskirtas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei yra:

- finansinis turtas, laikomas vidiniuose fonduose su tikslu dengti draudimo ir investicinių sutarčių įsipareigojimus, kurie yra susieti su šio turto tikrosios vertės pasikeitimais. Įmonė visą savo klientų investicijų portfelį priskyrė šiai grupei. Šio turto priskyrimas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei eliminuoja arba reikšmingai sumažina vertinimo ir pripažinimo nesuderinamumą, kuris priešingu atveju atsirastų skirtingai vertinant turtą ir įsipareigojimus ar skirtingai pripažįstant to turto ir įsipareigojimų pelną ar nuostolius.
- visas kitas finansinis turtas, kuriuo nedengiami draudimo sutarčių įsipareigojimai ir kurį valdo įmonės vadovybė ir vertina to turto rezultatus tikrosios vertės pagrindu. Įmonės investavimo strategija numato investavimą į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius ir vertinti juos, remiantis jų tikrosiomis vertėmis. Finansinis turtas, kuris įtraukiamas į šiuos portfelius, pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei.

b) Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme yra priskiriamas laikomam iki išpirkimo termino, jeigu įmonė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, pirminio pripažinimo metu yra pripažįstamas apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokius pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie atspindi neatgaunamas sumas.

Pajamos iš finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino, yra pripažįstamos pelnu arba nuostoliais, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

c) Paskolos ir gautinos sumos

Iš klientų gautinos sumos, paskolos ir kitos su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais gautinos sumos, kuriomis neprekiuojama aktyvioje rinkoje, yra priskiriamos „Paskoloms ir gautinoms sumoms“. Pradžioje paskolos ir gautinos sumos yra pripažįstamos apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais toks finansinis turtas yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokį pripažintą vertės sumažėjimo nuostolį, kuris atspindi neatgautinas sumas.

Palūkanų pajamos yra pripažįstamos, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, išskyrus trumpalaikes gautinas sumas, kurių palūkanų pajamų pripažinimas būtų nereikšmingas.

Efektyvios palūkanų normos metodas

Efektyvios palūkanų normos metodas yra finansinio turto amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri tiksliai diskontuoja įvertintus ateities pinigų srautus (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius kurie yra neatskiriama efektyvios palūkanų normos dalis, sandorio išlaidos ir kitas priemokas ar nuolaidas) iki grynosios pirminio pripažinimo apskaitinės vertės per numatytą finansinio turto laikotarpį arba (jei tinkama) per atitinkamai trumpesnį laikotarpį.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2.7. TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

a) Finansinis turtas, vertinamas amortizuota savikaina

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą Įmonė įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių veiksmų, kaip vieno ar kelių įvykių, įvykusių po finansinio turto pirminio pripažinimo, pasekmė, kurie turėjo įtakos finansinio turto įvertintiems ateities pinigų srautams. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pirminio pripažinimo metu.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama per atidėjimų sąskaitą. Kai gautina suma yra neatgaunama, ši gautina suma yra nurašoma per atidėjimų sąskaitą. Atidėjimų sąskaita yra mažinama anksčiau nurašytų sumų atgavimais po balanso datos. Atidėjimų apskaitinės vertės pasikeitimai yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais.

Jei po balanso sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti įvertinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi per pelną (nuostolius), bet taip, kad įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną investicijų apskaitinės vertės neviršytų amortizuotos savikainos, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

b) Kito nefinansinio (ilgalaikio) turto vertės sumažėjimas

Amortizuojamas turtas tikrinamas, ar nesumažėjusi jo vertė, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad turto balansinė vertė gali būti nebeatgauta. Suma, kuria turto balansinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliais. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant vertės sumažėjimą turtas yra priskiriamas mažiausioms grupėms, kurių atžvilgiu galima atskirai nustatyti pinigų srautus (t. y. įplaukas kuriantys vienetai), jeigu tik tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto balansinė vertė gali būti neatgauta.

2.8. FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Įsipareigojimai klasifikuojami į finansinius įsipareigojimus, vertinamus tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, ir į kitus finansinius įsipareigojimus. Įmonė pirminio pripažinimo metu visus finansinius įsipareigojimus vertina tikrąja verte.

Finansiniai įsipareigojimai tikrąja verte

Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, vertinami tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Kiti finansiniai įsipareigojimai

Kiti finansiniai įsipareigojimai, įskaitant paskolas, vertinami tikrąja verte, atėmus sandorio sudarymo išlaidas. Kiti finansiniai įsipareigojimai vėlesniais laikotarpiais yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, palūkanų sąnaudos pripažįstamos efektyvios palūkanų normos pagrindu.

Efektyvios palūkanų normos metodas - tai amortizuotos finansinių įsipareigojimų savikainos skaičiavimo ir palūkanų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma, tai norma, kuri tiksliai diskontuoja numatomus ateinančių laikotarpių pinigų srautus per numatomą finansinio įsipareigojimo laikotarpį, arba (jei taikytina) trumpesnį laikotarpį iki grynosios apskaitinės vertės pirminio pripažinimo metu.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Įmonė nutraukia finansinių įsipareigojimų pripažinimą tada, ir tik tada, kai Įmonės įsipareigojimai yra įvykdyti, atšaukti arba baigiasi jų galiojimo laikas.

2.9. FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ TIKROJI VERTĖ

Tikroji vertė atspindi finansinių instrumentų vertę, už kurią turtas gali būti realizuotas ar įsipareigojimai gali būti padengti. Tais atvejais, kai, vadovybės nuomone, finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė žymiai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai šių finansinių ataskaitų pastabose.

2.10. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kelyje ir pinigai bankų sąskaitose, indėliai iki pareikalavimo ir kitos trumpalaikės, kurių mokėjimo laikotarpis sutarties sudarymo datai yra trumpesnis nei 3 mėnesiai, labai likvidžios investicijos, kurios gali būti lengvai iškeičiamos į aiškias pinigų sumas ir kurioms būdinga nereikšminga vertės pasikeitimo rizika.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2.11. AKCINIS KAPITALAS

Akcijos apskaitomos nuosavybėje, jeigu nėra įsipareigojimo atsiskaityti pinigais ar kitu turtu. Naujų nuosavybės priemonių išleidimui tiesiogiai priskirtinos papildomos išlaidos apskaitomos nuosavybės dalyje, mažinant gautas įplaukas, atėmus mokesčius.

2.12. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTYS

Įmonė sudaro draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama draudimo ar/ir finansinę riziką.

Draudimo sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama reikšminga draudimo rizika, ir taip pat gali būti prisiimama finansinė rizika. Draudimo rizika yra reikšminga tada ir tik tada, kai Įmonė, įvykus draudimui įvykiui, privalo mokėti išmoką, kuri yra mažiausiai 10 proc. didesnė negu mokėtina išmoka, neįvykus draudimui įvykiui.

Investicijų sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama finansinė rizika su nereikšminga draudimo rizika.

Draudimo rizikos reikšmingumas nustatomas draudimo sutarties sudarymo momentu.

2.13. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARČIŲ KLASIFIKAVIMAS BEI APSKAITA

Remiantis 4-uju TFAS draudimo sutartys yra priskiriamos tam tikroms grupėms, atsižvelgiant į rizikos trukmę ir į tai, ar sutarčių sąlygos yra fiksuotos. Įmonės produktų klasifikavimas ir taikytini apskaitos metodai (numatyti 4-ajame TFAS) yra apibendrinti toliau.

Įmonė, vertindama draudimo sutartis, atsižvelgė į draudimo rizikos reikšmingumo lygį. Draudimo rizika yra reikšminga, kai dėl draudžiamąjį įvykių, tikėtino draudimo sutarties įsigaliojimo momentu, naudos gavėjui išmokėta papildoma suma yra reikšminga.

a) Trumpalaikės draudimo sutartys

Pagal šias draudimo sutartis draudžiamasis įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu, patiriamomis traumomis ar negalia per trumpą laikotarpį. Įmonė prie trumpalaikių draudimo sutarčių priskiria gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartis, kurių trukmė vieneri metai. Trumpalaikėms draudimo sutartims sudaromas perkeltų įmokų atidėjiny, numatomų išmokėjimų atidėjiny (apibrėžti 2.14 pastaboje).

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

b) Ilgalaikės draudimo sutartys su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis

Pagal šias sutartis yra draudžiamasis įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu (pavyzdžiui mirtimi arba išgyvenimu) per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis priskiria - universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis, saugios ateities garantuotų palūkanų programa, gyvybės kaupiamasis, gyvybės kaupiamasis išgyvenimo atvejui, pensijų, studijų, pensijų anuitetų draudimas, be kaupimo komponento - gyvybės rizikos draudimas, gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartis, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai.

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

Įsipareigojimai pagal draudimo sutartį išmokėti išmoka, kurie tikėtina bus patirti ateityje, pripažįstami tada, kai yra pripažįstamos įmokos, tarp jų ir vienkartinės įmokos. Pensijų anuitetų atveju pripažinta pajamomis vienkartinė įmoka mažėja išmokamų pensijų anuitetų verte. Šioms draudimo sutartims sudaromas gyvybės draudimo matematinis atidėjiny (apibrėžtas 2.14 pastaboje).

Įsipareigojimai skaičiuojami kiekvieną balanso sudarymo dieną, naudojant prielaidas, nustatytas draudimo sutarties sudarymo momentu.

c) Ilgalaikės draudimo sutartys be fiksuotų sąlygų - sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių be fiksuotų sąlygų priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, saugios ateities investicinė programa, vaikų saugios ateities draudimas, vaikų ateities progrma, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama reikšminga rizika. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio (draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atveju) ir mažėja dėl

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

administravimo, rizikos mokesčių atskaitymo, išmokų mirties ir nutraukimo atveju. Įmonė neatskiria depozito elemento nuo draudimo elemento, nes:

- depozito elementas negali būti tiksliai nustatytas pagal draudimo sutarties sąlygas;
- atskyrimas pareikalautų esminių ir brangiai kainuojančių pakeitimų apskaitos sistemoje;
- šios rūšies sutartys yra vienalytis produktas, kuris analogiškai turi būti apskaitomas finansinėse ataskaitose;
- informacija apie gautas įmokas yra labai svarbi priimant ekonominius sprendimus.

Gautos draudimo įmokos pagal šias sutartis yra pripažįstamos pajamomis, kai draudėjas jas sumoka, bei yra pripažįstamas atitinkamas įsipareigojimas. Pajamomis pripažįstami kaupiamoji įmokos dalis, rizikos, draudimo sutarties administravimo, nutraukimo mokesčiai. Palūkanos ar investicinio vieneto kainos pokyčiai atvaizduojami balanse, išmokos mirties, traumų atveju, išmokėtos per laikotarpį, pripažįstamos sąnaudomis ir parodomos bendrųjų pajamų ataskaitoje. Šioms draudimo sutartims sudaromi gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

c) Ilgalaiškės investicijų sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui, su nereikšminga draudimo rizika

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį, bet pagal jas prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Įmonė prie ilgalaikių investicijų sutarčių priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, saugios ateities investicinė programa, vaikų saugios ateities draudimas, vaikų ateities programa, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama nereikšminga rizika. Įmonė universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu ir pensijų programos sutartis su nereikšminga draudimo rizika klasifikavo kaip investicijų sutartis.

Įmonės investicijų sutarčių įsipareigojimai, išreiškiami investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio, mažėja dėl kainos kritimo ir išmokų pasibaigus draudimo sutarties terminui ir nutraukimo atveju. Įmonė atskiria depozito elementą.

Investicijų sutarčių pajamomis pripažįstami atskaityti administravimo ir draudimo rizikos mokesčiai ir joms sudaromas finansinių įsipareigojimų, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

2.14. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI

a) Perkeltų įmokų atidėjinys

Perkeltų įmokų atidėjinį sudaro ta pasirašytų įmokų dalis, kuri turi būti priskirta draudimo įmonės pajamoms ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais. Perkeltų įmokų atidėjinys apskaičiuojamas proporcingai paskirstant pasirašytą draudimo įmoką draudimo rizikos galiojimo laikotarpiui. Perkeltų įmokų techninis atidėjinys apskaičiuojamas kiekvienai draudimo sutarčiai atskirai. Perkeltų įmokų atidėjinio dalis, tenkanti perduotam perdraudimui, apskaičiuojama remiantis tais pačiais metodais kaip bendra suma.

b) Numatomų išmokėjimų atidėjinys

Numatomų išmokėjimų atidėjinį sudaro apskaitos laikotarpio pabaigoje atidėtos sumos, skirtos numatomiems išmokėjimams. Atidėjinys apima numatomas išmokas dėl įvykusių ir praneštų įvykių, numatomas išmokas dėl įvykusių, bet dar nepraneštų įvykių, numatomas žalų sureguliuojimo sąnaudas, skirtas aukščiau išvardintiems įvykiams sureguliuoti.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio apskaičiavimo pagrindas yra kiekvieno pranešto įvykio individualus įvertinimas pagal visą turimą informaciją šio atidėjinio sudarymo momentui.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio dalis, skirta numatomoms draudimo išmokoms dėl įvykusių, bet dar nepraneštų žalų, apskaičiuojama statistiniu „Chain-ladder“, Bornhuetter – Ferguson, draudiminio nuostolingumo metodais pagal atskiras draudimo rūšis.

Perdraudikų dalis numatomų išmokėjimų techniniame atidėjinyje apskaičiuojama atsižvelgiant į perdraudimo sutarčių sąlygas.

c) Gyvybės draudimo matematinis atidėjinys

Gyvybės draudimo matematinis atidėjinys apskaičiuojamas pagal atsargų perspektyvinį aktuarinį vertinimą kiekvienai galiojančiai draudimo sutarčiai atskirai. Šį atidėjinį sudaro aktuariškai diskontuotas atidėjinio skaičiavimo datai draudimo sutarties įsipareigojimų ir gautinų grynujų draudimo įmokų skirtumas.

Skaičiavimuose įmonė taiko Zillmer'io koregavimo metodą. Tokiu būdu atidėtosios įsigijimo sąnaudos mažina gyvybės draudimo matematinį techninį atidėjinį.

Apskaičiuojant gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikomos prielaidos, kurios nustatomos draudimo sutarties sudarymo momentu. Apskaičiuodama gyvybės draudimo matematinį atidėjinį įmonė taiko pagal draudimo sutartį garantuotą palūkanų normą, bet nedidesnę kaip 3.5 proc.

Gyvybės draudimo matematinį atidėjinį taip pat sudaro ilgalaikėms draudimo sutartims su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis paskirta, bet neišmokėta draudiko pelno dalis. Draudiko pelno dalimi didinamos išmokos mirties ar/ir išgyvenimo iki draudimo laikotarpio pabaigos atvejais, išperkamosios sumos, nutraukimo atveju.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

d) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny

Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny, skaičiuojamas taikant retrospektyvinį metodą. Prie techninio atidėjinio yra pridedamos investuotos draudėjo įmokos, o atimami draudėjui taikomi mokesčiai, skirti sąnaudoms ir prisiimamai rizikai padengti. Šis techninis atidėjiny yra išreiškiamas investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių.

e) Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny

Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny sudaromas sutartims, pagal kurias prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Atidėjiny skaičiuojamas tokiais pačiais principais kaip ir gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny.

f) Nepasibaigusios rizikos atidėjiny

Nepasibaigusios rizikos atidėjiny sudaromas atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą, apibrėžtą 2.15 pastaboje. Vertinant pakankamumą atsižvelgiama į visus tikėtinus būsimus pinigų srautus pagal visas ataskaitinio laikotarpio pabaigai galiojančias draudimo rizikas. Atidėjiny yra įtraukimas į gyvybės draudimo matematinį atidėjiny.

2.15. ĮSIPAREIGOJIMŲ PAKANKAMUMO TESTAS

Kiekvieną balanso sudarymo dieną Įmonė vertina, ar jos draudimo sutarties įsipareigojimai, atėmus susijusias atidėtąsias įsigijimo sąnaudas, yra pakankami. Atliekant šį testą, pagal kiekvieną draudimo sutartį yra naudojami visų būsimų pinigų srautų, įmokų, išmokų, išperkamuųjų sumų, išmokų sureguliuojamų sąnaudų taip pat ir investicinių pajamų iš turto, dengiančio šiuos įsipareigojimus, vertinimai. Bet kuris nepakankamumas yra iš karto pripažįstamas pelnu arba nuostoliais nurašant atidėtąsias įsigijimo sąnaudas ir formuojant atidėjinį nuostoliams įsipareigojimų nepakankamumui padengti (nepasibaigusios rizikos atidėjiny).

Kaip minėta aukščiau, draudimo sutarčių vertinimas pagrįstas prielaidomis, nustatytomis draudimo sutarties sudarymo momentu. Kai įsipareigojimų pakankamumo testas parodo, kad reikia naujų geriausių vertinimų prielaidų, tokios prielaidos (neatsižvelgiant į neigiamus svyravimus) naudojamos vėlesniems šių įsipareigojimų vertinimams.

Bet kuris atidėtųjų įsigijimo sąnaudų nurašymas, atlikus šį testą, vėliau neatstatomas.

Jeigu testo metu nustatyta įsipareigojimų vertė viršija pagal taikomus apskaitos principus apskaičiuotą įsipareigojimų sumą, nuo kurios buvo atskaitytos atidėtąsios įsigijimo sąnaudos, tuomet pirmiausia sumažinamos atidėtąsios įsigijimo sąnaudos, o po to (jeigu būtina) padidinami įsipareigojimai ir susijęs nuostolis pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2019 m. gruodžio 31 d. atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą buvo gautas bendras gyvybės draudimo išgyvenimo atvejui pogrupio ir pensijų draudimo nepakankamumas lygus 690.178 EUR. Šiuo dydžiu buvo padidinti draudimo sutarčių įsipareigojimai. 2018 m. gruodžio 31 d nepakankamumas buvo lygus 407.700 EUR.

Įmonės įsipareigojimų pakankamumo testo rezultatai:

	Techniniai atidėjiniai (EUR)	Atidėtąsios įsigijimo sąnaudos (EUR)	Geriausias ateities pinigų srautų įvertinimas (EUR)	Techninių atidėjinių pakankamumas (EUR)
2018 m. gruodžio 31 d	27.745.944	548.364	22.666.904	4.530.676
Pokytis per metus	5.607.664	584.535	4.934.433	88.697
2019 m. gruodžio 31 d.	33.353.608	1.132.899	27.601.337	4.619.373

2.16. DRAUDIMO PRIELAUDŲ NUSTATYMO PROCESAS

Sprendimams dėl draudimo prielaidų, kuriomis remiamasi apskaičiuojant įsipareigojimus, įtakos turi reikšmingi įmonės mirtingumo, nuostolingumo pokyčiai, o taip pat finansų rinkų, šalies demografiniai pokyčiai.

Įmonė, apskaičiuodama 2019 m. gruodžio 31 d. gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikė diskonto normą lygią pagal draudimo sutartį garantuotai palūkanų normai, bet ne didesnei nei 3,5 proc., kuri nustatoma vadovaujantis atsargumo principu, atsižvelgiant į situaciją finansų rinkoje, turto ir įsipareigojimų derinimą, vidutinė diskonto norma buvo lygi 2,15 proc., 2018 m. 2,21 proc.

Įsipareigojimų pakankamumo testui atlikti Įmonė taikė nuostolingumo, nutraukimų prielaidas, apskaičiuotas remiantis istoriniais Įmonės nuostolingumo, nutraukimo rodiklių duomenimis, mirtingumo prielaidas, kurios taikomos techninių atidėjinių sudarymui, Lietuvos Banko infliacijos prielaidos. Būsimų pinigų srautų diskontavimui taikė Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (toliau – EIOPA) nerizikingų palūkanų normų kreivę, kuri rodo draudimo sutarčių būsimų pinigų srautų savybes, atitinka aktyvioje, likvidžioje ir skaidrioje rinkoje randamų finansinių priemonių, turinčių panašias kaip draudimo sutarčių pinigų srautai savybes laiko, valiutos ir likvidumo atžvilgiu, siūlomą grąžą, neapimą bet kokių veiksnių, darančių poveikį rinkos kainoms, bet nesusijusių su draudimo sutarties pinigų srautais.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Pelnas (nuostoliai) ir draudimo įsipareigojimai labiausiai jautrūs mirtingumo, negalios/sergamumo, nutraukimų, išlaidų rodiklių bei diskonto normų pokyčiams. Šie pasikeitimai vertinami atliekant įsipareigojimų pakankamumo testą ir nustatant pakankamą draudimo įsipareigojimų vertę.

Aukščiau minėtų kintamųjų galimi pokyčiai gali turėti reikšmingos įtakos draudimo įsipareigojimų pokyčiams ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Šie pagrindai tikėtini pokyčiai neatspindi nei numatomų kintamųjų pokyčių, nei kintamųjų pokyčių pagal blogiausią scenarijų.

Analizė buvo atlikta keičiant atitinkamą kintamąjį, kitus kintamuosius paliekant konstanta bei neatsižvelgiant į susijusio turto vertės pasikeitimus. Praktikoje tokia situacija mažai tikėtina, tam tikrų prielaidų pasikeitimai gali tarpusavyje koreliuoti – pavyzdžiui, palūkanų normos ir rinkos vertės pasikeitimas, nutraukimų pasikeitimas ir būsimo mirtingumas.

Jautrumas buvo apskaičiuotas vertinant nepalankesnę pokyčio kryptį, dėl to, buvo vertintas 10 proc. mirtingumo, negalios/sergamumo, įmokų nemokėjimo, išlaidų rodiklių padidėjimas. Vertinant jautrumą diskonto normai, pateikiami 100 bazinių punktų dydžio abiejų kryptių pokyčiai.

Įmonės jautrumas svarbiausių rodiklių pokyčiams, kurie turi reikšmingą įtaką 2019 m. gruodžio 31 d.:

Rodiklis	Rodiklio pokytis	Pelno (nuostolių) pokytis (EUR)	Draudimo įsipareigojimų pokytis (EUR)
<i>Mirtingumas</i>	10 proc.	-569.236	569.236
<i>Ilgaamžiškumas</i>	10 proc.	-12.681	12.681
<i>Negalia/Sergamumas</i>	10 proc.	-350.966	350.966
<i>Nutraukimai</i>	10 proc.	-138.064	138.064
<i>Išlaidos</i>	10 proc.	-867.946	867.946
<i>Diskonto norma</i>	100 bp	1.362.822	-1.362.822
	(100 bp)	-1.626.100	1.626.100

Įmonės jautrumas svarbiausių rodiklių pokyčiams, kurie turi reikšmingą įtaką 2018 m. gruodžio 31 d.:

Rodiklis	Rodiklio pokytis	Pelno (nuostolių) pokytis (EUR)	Draudimo įsipareigojimų pokytis (EUR)
<i>Mirtingumas</i>	10 proc.	-408.262	408.262
<i>Ilgaamžiškumas</i>	10 proc.	-10.423	10.423
<i>Negalia/Sergamumas</i>	10 proc.	-260.095	260.095
<i>Nutraukimai</i>	10 proc.	-391.387	391.387
<i>Išlaidos</i>	10 proc.	-684.598	684.598
<i>Diskonto norma</i>	100 bp	1.189.663	-1.189.663
	(100 bp)	-1.523.624	1.523.624

2.17. TURIMOS PERDRAUDIMO SUTARTYS

Nauda, į kurią Įmonė turi teisę pagal turimą persidraudimo sutartį, yra pripažįstama kaip perdraudimo turtas. Šį turtą sudaro trumpalaikės ir ilgalaikės gautinos sumos, kurios susijusios su perdraudžiamų draudimo sutarčių numatomais reikalavimais ir išmokomis, kurios nustatomos atsižvelgiant į persidraudimo sutarties sąlygas.

Perdraudimo įsipareigojimai yra perdraudikui mokėtinos įmokos, kurios pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Įmonė vertina perdraudimo turto vertės pasikeitimą kas mėnesį. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad perdraudimo turto vertė yra sumažėjusi (padidėjusi), Įmonė sumažina (padidina) perdraudimo turto balansinę vertę ir vertės sumažėjimą (padidėjimą) pripažįsta pelnu (nuostoliu).

2.18. SU DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTIMIS SUSIJUSIOS GAUTINOS IR MOKĖTINOS SUMOS

Gautinos iš draudėjų, draudimo tarpininkų ir mokėtinos draudėjams, draudimo tarpininkams sumos pripažįstamos kai patiriamos. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad sumažėja (padidėja) gautinų sumų vertė, Įmonė sumažina (padidina) gautinų sumų balansinę vertę ir pasikeitimą pripažįsta pelnu (nuostoliais).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2.19. ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PELNO MOKESTIS IR ATIDĖTASIS PELNO MOKESTIS

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos.

Pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno, pakoreguoto tam tikromis apmokestinamąjį pelną nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų sudarymo datą. 2019 m. standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. (2018 m. – 15%).

Atidėtasis mokestis

Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtojo mokesčio įsipareigojimai yra bendrai pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, o atidėtojo mokesčio turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtinai ateityje sumažins turimą apmokestinamąjį pelną realizuojant laikinuosius skirtumus. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu, arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas balanso sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Įmonė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kai Įmonė ketina padengti mokėtinus mokesčius grynąja verte.

2.20. ATLYGIS DARBUOTOJAMS

a) Socialinio draudimo įmokos

Įmonė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

b) Išeitinės išmokos

Išeitinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išeitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išeitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Išeitinės išmokos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos darbo užmokesčio sąnaudų straipsnyje ir balanso kitų įsipareigojimų straipsnyje.

c) Premijos

Už Įmonės ir individualių profesinių tikslų įgyvendinimą darbuotojams mokami ketvirčio priedai. Darbuotojai, kurių profesinė veikla ir priimami sprendimai gali turėti reikšmingą įtaką Įmonės prisiimamai rizikai, skatinami metinėmis premijomis su atidėtu išmokėjimu. Premijos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

2.21. ATIDĖJINIAI, NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Atidėjiniai, skirti restruktūrizavimo išlaidoms ir ieškiniams, pripažįstami tuomet, kai: Įmonė turi dabartinį teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą dėl įvykių praeityje; tikėtina, kad šiam įsipareigojimui įvykdyti teks panaudoti išteklius; įsipareigojimų suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjinius restruktūrizavimo išlaidoms sudaro baudos nutraukus nuomos sutartį ir išeitines išmokas darbuotojams. Atidėjiniai nepripažįstami būsimiesiems veiklos nuostoliams.

Atidėjiniai įvertinami dabartine verte sąnaudų, kurių tikėtina, kad prireiks įsipareigojimui įvykdyti, naudojant ikimokestinę normą, kuri atspindi pinigų laiko vertės ir konkrečiam įsipareigojimui būdingų rizikų dabartinius rinkos vertinimus. Atidėjinių padidėjimas per laikotarpį pripažįstamas palūkanų sąnaudomis.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra atskleidžiami finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą teikiantys ištekliai bus panaudoti, yra labai maža.

Neapibrėžtasis turtas nėra pripažįstamas finansinėse ataskaitose, tačiau jis yra atskleidžiamas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2.22. PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS

a) pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių

Pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių pripažįstamos atsižvelgiant į sutarties tipą (žr. 2.13 pastabą „Draudimo ir investicijų sutarčių klasifikavimas bei apskaita“).

b) palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje visoms palūkanas uždirbančioms finansinėms priemonėms, taikant apskaičiuotųjų palūkanų normos metodą. Apskaičiuotųjų palūkanų normos metodas – tai finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo (ar finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų grupės) koreguotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymo atitinkamam laikotarpiui metodas. Apskaičiuotųjų palūkanų norma – tai norma, tiksliai diskontuojanti numatomas būsimas grynujų pinigų išmokas ar įplaukas iki finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo grynosios balansinės vertės per numatytą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį. Skaičiuodama apskaičiuotųjų palūkanų normą Įmonė įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas sutartyje numatytas sąlygas, tačiau neatsižvelgdama į būsimus diskontavimus. Į šį skaičiavimą įtraukiami visi reikšmingi sutartyje numatyti paslaugų mokesčiai, kuriuos sutarties šalys sumokėjo ar gavo viena iš kitos, sandorio.

Jei finansinis turtas ar panašaus finansinio turto grupė yra nurašoma dėl vertės sumažėjimo, palūkanų pajamos pripažįstamos taikant tą pačią palūkanų normą, kuri buvo naudojama diskontuojant būsimus pinigų srautus, siekiant nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius.

2.23. NUOMA

Pagal iki 2019 m. sausio 1 d. galiojusį 17 TAS nuoma, kai nuomotojui lieka reikšminga rizikos ir nuosavybės teikiamos naudos dalis, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Veiklos nuomos mokėjimai buvo pripažįstami sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tiesiogiai proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

Įsigaliojus 16 TFAS, nuomos įsipareigojimai vertinami nuomos mokėjimų, mokamų per nuomos laikotarpį, dabartine verte, diskontuota pagal nustatytą skolinimosi palūkanų normą ir pripažįstami turtu, teise į nuomojamą turtą, bei finansiniais įsipareigojimais mokėti nuomos mokėjimus finansinės būklės ataskaitoje. Bendrovė 16 TFAS taiko ilgalaikiai patalpų nuomai. Išimtyms taikomos trumpalaikiai nuomai ir mažos vertės turto nuomai. Trumpalaikiai nuomai priskiriamos patalpų nuomos sutartys, kurių terminas yra trumpesnis nei 12 mėn. arba kuriose numatyta, kad nuomininkas ir nuomotojas turi teisę nutraukti sutartį ir įspėjimo terminas yra 12 ar mažiau mėnesių ir nėra nustatyta reikšmingo dydžio baudų. Naudojimo teise valdomas turtas amortizuojamas proporcingai per sutarties galiojimo laikotarpį. Trumpalaikių nuomos įsipareigojimų vertė ir toliau apskaitoma kaip sąnaudos per pelną ar nuostolius tiesiogiai proporcingai per visą nuomos laikotarpį. Bendrovė pasirinko taikyti perėjimo prie 16 TFAS supaprastintą modifikuotą retrospektyvų būdą, pagal kurį įtaka praėjusiems laikotarpiams nevertinama ir įtakos nepaskirstytam rezultatui nėra.

3. RIZIKŲ VALDYMAS

Įmonė rizikų valdymo strategijoje yra numačiusi rizikų valdymo sistemą, rizikų valdymo principus, rizikų valdymo tikslą, rizikų rūšis bei rizikų valdymo organizacinę struktūrą.

Rizikų valdymo tikslas – nuolat atpažinti (identifikuoti), vertinti (analizuoti), kontroliuoti bei atskleisti visas rizikų rūšis vykdant Įmonės veiklą bei Įmonei siekiant strateginių tikslų, užtikrinti Įmonės perspektyvinį rizikos vertinimą. Įmonė savo veikloje siekia išlaikyti optimalų rizikų lygį, kad netikėtini pokyčiai ekonominėje aplinkoje, rinkos kintamųjų svyravimai, netikėti įvykiai Įmonės vidaus procesuose ir sistemose nesukeltų pavojaus stabiliai Įmonės veiklai bei veiklos riziką ribojančių normatyvų vykdymui ir nesutrikdytų pasitikėjimo Įmone.

Įmonės rizikų valdymą užtikrina patikima ir tinkamai veikianti rizikų valdymo sistema, apimanti Įmonės vidaus dokumentuose nustatytus ir veikloje įgyvendintus procesus, skirtus nuolatos nustatyti, vertinti, stebėti ir valdyti Įmonei kylančią ar galinčią kilti riziką – tiek pavienę, tiek bendrą, taip pat procesus, skirtus užtikrinti tinkamą informavimą apie rizikas.

Įmonės rizikų valdymo sistemą sudaro 7 (septyni) tarpusavyje susiję elementai: vidinė aplinka; tikslų, strategijos nustatymas; rizikų identifikavimas; rizikų svarbos nustatymas; rizikų valdymas; rizikų kontrolė; perspektyvinis rizikos vertinimas.

Įmonės rizikų valdymo sistema yra vertinama ir tobulinama, atsižvelgiant į naujausius tiek vidaus, tiek išorės pokyčius ir atsiradusias naujas rizikas, kurios pagal reikšmingumą turi būti įtrauktos į Įmonės rizikos valdymo sistemą. Šis vertinimas atliekamas Įmonės valdybos nustatyta tvarka, tačiau ne rečiau kaip kartą per metus.

Veiksmingą identifikuotų rizikų valdymą Įmoneje užtikrina nustatytos valdymo procedūros ir priemonės, informavimo sistema, limitai, kurie yra apibrėžti Įmonės vidaus dokumentuose (Politikose, tvarkų aprašuose, Įmonės direktoriaus įsakymuose ir kituose Įmonės vidaus dokumentuose).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Visus Įmonės rizikų valdymo tvarkos aprašus, politikas ir limitų dydžius tvirtina Įmonės valdyba. Įmonė reguliariai peržiūri rizikų valdymo organizacinę schemą, kuri apima rizikų valdymo organizacinę struktūrą, rizikų valdymo, vertinimo ir kontrolės procesus, numato Įmonės darbuotojų atsakomybės sritis ir vidaus audito procedūras.

2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/138/EB 2009 m. lapkričio 25 d. dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (toliau – Mokumas II direktyva), todėl Įmonė nuo šios dienos vertina rizikas ne tik pagal vidinius rizikų vertinimo metodus, bet taip pat pagal Mokumas II direktyvoje nurodytus. Įmonė įgyvendina ir vykdo procesus bei procedūras, kurios turi būti vykdomos vadovaujantis Mokumas II direktyvos nuostatomis. Priimant sprendimus Įmonė atsižvelgia taip pat į atskirų rizikų kapitalo reikalavimų ir bendrą Įmonės mokumo kapitalo reikalavimo, mokumo koeficiento pasikeitimus.

3.1. FINANSINĖS IR DRAUDIMO RIZIKOS VALDYMAS

Toliau apibūdintos svarbiausios Įmonės draudimo ir finansinės rizikos valdymo politikos:

DRAUDIMO RIZIKA

Draudimo rizika tai yra nuostolių rizika arba rizika, susijusi su nepalankiais draudimo įsipareigojimų vertės pokyčiais, kurių priežastis – netinkamos kainų nustatymo ir atidėjinių sudarymo prielaidos.

Įmonė prisiima mirtingumo, sergamumo, išgyvenimo, mirtingumo bei traumų dėl nelaimingo atsitikimo, nutraukimų, išlaidų rizikas.

Mirtingumo, sergamumo, traumingumo rizikos kyla dėl optimistinių prielaidų apie būsimą mirtingumą, sergamumą bei traumingumą, naudotų draudimo įmokų skaičiavimuose, kurios sąlygotų, kad būsimos draudimo įmokos bus nepakankamos padengti būsimas išmokas mirties, ligos, traumos atveju. Mirtingumo, sergamumo rizikų didėjimui gali turėti įtakos epidemijos (AIDS, SARS), pandemijos, gyvenimo būdo pasikeitimas - valgymo, rūkymo, judėjimo įpročių pasikeitimas. Išgyvenimo rizika kyla dėl ilgesnės negu buvo planuota gyvenimo trukmės. Šį didėjimą lemia medicinos mokslo vystymas, gerinama sveikatos priežiūros sistema, augantis gyvenimo lygis. Traumingumo rizikos didėjimui gali turėti įtakos darbų saugos nesilaikymas darbo vietose, pasenusių technologijų naudojimas, didėjantis avaringumas.

Įmonė, vertindama mirtingumo, traumingumo rizikas, naudoja Lietuvos gyventojų mirtingumo, traumingumo duomenis. Vertindama sergamumo riziką, naudojami perdraudimo kompanijos, turinčios ilgametę analogiškos veiklos patirtį, pateiktomis sergamumo lentelėms.

Įmonė prisiimtas draudimo rizikas valdo, vertindama apdraudžiamo asmens sveikatos būklę, gyvenimo įpročius, šeimos sveikatos būklės istoriją. Įmonėje yra nustatyta kelių lygių rizikos vertinimo sistema, priklausomai nuo prisiimamų rizikų dydžio. Šios sistemos tikslas užtikrinti, kad draudėjo mokama draudimo įmoka atitiktų apdraudžiamojo asmens sveikatos būklę.

Rizikos koncentracija, matuojama kaip prisiimtų rizikų draudimo sumų dydis:

Rizika	2019 (EUR)	2019 (proc.)	2018 (EUR)	2018 (proc.)
<i>Termino pabaiga</i>	11.615.345	3,4	12.496.384	3,9
<i>Mirtis</i>	112.306.251	32,8	96.519.083	30,4
<i>Liga</i>	35.700.609	10,4	34.282.168	10,8
<i>Mirtis dėl nelaimingo atsitikimo</i>	45.880.598	13,4	42.667.156	13,4
<i>Trauma</i>	136.719.824	40,0	124.179.614	41,4
Iš viso	342.222.627	100	310.144.406	100

Nuostolingumas pagal draudimo grupes:

	2019 (proc.)	2018 (proc.)
<i>Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu</i>	14,2	14,0
<i>Gyvybės rizikos draudimas</i>	8,8	5,1
<i>Gyvybės kaupiamasis draudimas</i>	14,3	13,5
<i>Pensijų draudimas</i>	40,3	11,8
<i>Pensijų anuitetų draudimas</i>	108,9	30,9
<i>Studijų draudimas</i>	123,8	101,6
Bendras nuostolingumas	16,4	14,6

Nuostolingumas pagal draudimo grupes buvo apskaičiuotas padalinus draudimo grupės išmokų sąnaudų sumą iš uždirbtų įmokų.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

FINANSINĖ RIZIKA

Įmonė patiria finansinę riziką dėl savo finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir draudimo įsipareigojimų. Pagrindinės Įmonės finansinės rizikos rūšys: rinkos rizika (kurios didžiausią dalį sudaro palūkanų normos rizika, mažą dalį – užsienio valiutų), kredito rizika, likvidumo rizika, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika.

Be aukščiau nurodytų pagrindinių finansinių rizikų bei draudimo rizikų Įmonė yra identifikavusi kitas rizikas: koncentracijos riziką, nuosavybės vertybinių popierių riziką, operacinę riziką, atitikties riziką, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, strateginę riziką (apimančią reputacinę riziką).

Įmonė lėšas investuoja vadovaujantis Investavimo strategija, kuri nustato nuosavų lėšų ir lėšų, dengiančių techninius atidėjinius, investavimo principus ir apribojimus, su investavimu susijusias rizikas (palūkanų normos, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo, užsienio valiutų kursų, kredito, likvidumo ir kt.), jų kontrolę.

Įmonė rinkos rizikos sudedamąsias vertina atskirai vadovaudamasi Įmonės valdybos patvirtintais rizikų valdymo metodais. Įmonė taip pat naudoja standartinę mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimo metodiką. Todėl vadovaujantis Mokumas II direktyva rinkos rizikos sudedamosios yra vertinamos: 1) atskirai, apskaičiuojant rizikų kapitalo reikalavimus, bei 2) bendrai, apskaičiuojant bendrą rinkos rizikos kapitalo reikalavimą, atsižvelgiant į rizikų tarpusavio koreliacijas, nurodytas Mokumas II direktyvoje.

3.2. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl rinkos palūkanų normos svyravimų, kurie gali sumažinti skolos vertybinių popierių ir/ar padidinti techninių atidėjinių vertę. Siekdama mažinti šią riziką, Įmonė investuoja lėšas į likvidžius skolos vertybinius popierius, kurių emitentai turi tarptautinių kredito rizikos vertinimo institucijų suteiktus kredito rizikos vertinimus.

(1) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka Įmonei ir nuosavos lėšos

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo riziką prisiima Įmonė, mokėtina draudimo išmoka sutarties pasibaigimo atveju yra fiksuota ir garantuojama sutarties pradžioje. Įmonės viena iš pagrindinių finansinės rizikos rūšių yra rizika, kad investicinės pajamos iš finansinio turto, dengiančio įsipareigojimus, gali būti nepakankama finansuoti garantuotą mokėtiną draudimo išmoką.

Įmonė nuosavų lėšų ir lėšų, dengiančių techninius atidėjinius, kai investavimo rizika tenka Įmonei, palūkanų normos riziką valdo, nustatant limitus turto vertės galimam sumažėjimui (galimiems nuostoliams) dėl palūkanų normos rizikos. Galimi turto vertės sumažėjimai yra apskaičiuojami naudojantis VaR (angl. *Value at Risk*) metodu. Iš istorinių kainų yra apskaičiuojamas kiekvienos pozicijos galimas nuvertėjimas per ateinančią mėnesį. Įmonė taip pat kas ketvirtį apskaičiuoja palūkanų normos rizikos kapitalo reikalavimą – jautrumą nerizikingos bazinės palūkanų normos kreivės pasikeitimams.

Turto jautrumo analizė nerizikingai bazinei palūkanų normai padidėjus 100 b. p.:

	Skolos vertybinių popierių vertė (EUR)	Pokytis (b. p.)	Pokytis, galimas nuostolis (EUR)
2019 m. gruodžio 31	12.434.307	100	-682.978
2018 m. gruodžio 31	13.287.554	100	-458.261

(2) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, draudėjų sukauptas turtas yra dengiamas jų pasirinktu turtu ir todėl tokioms sutartims nėra palūkanų normos rizikos.

- Užsienio valiutų kursų rizika

Ši rizika yra labiausiai būdinga Įmonės turimoms draudimo sutartims, kurių investavimo rizika tenka Įmonei. Siekdama mažinti šią riziką Įmonė derina prisiimtų turimo turto ir įsipareigojimų struktūrą pagal valiutas. Įmonė laikosi politikos derinti pinigų srautus kiekviena užsienio valiuta iš tikėtinų pardavimų ateityje su pirkimais bei kitomis išlaidomis. Šiuo metu Įmonė nenaudoja jokių išvestinių finansinių instrumentų užsienio valiutos kurso kitimo rizikos valdymui.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Gruodžio 31 d. Įmonės turto ir įsipareigojimų, susijusių su draudimo sutartimis, kurių investavimo rizika tenka Įmonei, koncentraciją pagal valiutas:

Valiuta	Turtas (EUR)	Įsipareigojimai (EUR)
EUR	9.450.149	9.443.821
USD	-	6.329
Iš viso	9.450.149	9.450.149

Įmonė galima turto vertės sumažėjimą (įsipareigojimų padidėjimą) dėl valiutos kurso svyravimų apskaičiuoja naudojantis VaR (angl. Value at Risk) metodu. Įmonės nuosavų lėšų suma, kurios vertė gali svyruoti dėl valiutos kurso (USD) pasikeitimo 2019 m. gruodžio 31 d. yra nedidelė, atitinkamai poveikis būtų nedidelis. Nuosavų lėšų suma per 2019 m. sumažėjo, nes išsipirko pozicija, denominuota JAV doleriais.

	Nuosavų lėšų suma, USD valiuta	1 mėn. VaR (galimas pasikeitimas)(proc.)	Galimas nuvertėjimas (įsipareigojimų padidėjimas) (EUR)
2019.12.31	-6.329	4,65 %	-294
2018.12.31	139.880	5,29 %	7.396

3.3. TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ NESUDERINAMUMO RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl turto ir įsipareigojimų, susijusių su draudimo sutartimis, kurių investavimo rizika tenka Įmonei, neatitikimo laiko (terminų), valiutos ir palūkanų normos atžvilgiu.

Įmonės turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika valdoma vertinant turto ir įsipareigojimų nesuderinamumą, valdant Įmonės turto ir įsipareigojimų srautus, sugrupuotus pagal terminus, valiutas, valdant jų jautrumą palūkanų normos svyravimams, nustatant leidžiamus neatitikimus ir juos kontroliuojant.

Ši rizika yra valdoma taikant tokius metodus:

1. likvidumo spragų (ilgesnio nei likvidumo rizikoje termino) stebėjimas ir kontrolė;
2. turto investicijų trukmei bei skirtumui, tarp įsipareigojimų trukmės ir turto investicijų trukmės, limitų nustatymas ir kontrolė;
3. atvirų valiutų pozicijų stebėjimas, valiutų suderinamumo taisyklių laikymasis ir kontrolė;
4. įsipareigojimų išskirstytų pagal garantuojamas palūkanų normas ir turto, išskirstyto pagal pajamingumo intervalus, lyginamoji analizė, limitų nustatymas ir kontrolė.

3.4. KREDITO RIZIKA

Kredito rizika – tai nuostolių arba nepalankių finansinės padėties pokyčių rizika dėl vertybinių popierių emitentų, sandorio šalių ir kitų subjektų mokumo būklės pokyčių ir įsipareigojimų nevykdymo.

Įmonė valdo šių subjektų kredito riziką: bankų, kurių sąskaitose laikomi Įmonės gryniesi pinigai, ir (ar) su kuriais yra sudarytos terminuotų indėlių sutartys; elektroninių ir mokėjimo pinigų įstaigų, kurių sąskaitose laikomi Bendrovės gryniesi pinigai; perdraudikų, su kuriais sudaromos persidraudimo sutartys; depozitoriumų, kuriuose saugojami Įmonės vertybiniai popieriai; draudėjų, tarpininkų bei kitų subjektų, iš kurių yra gautinų sumų; emitentų, kurių vertybinių popierių vertė gali svyruoti dėl pasikeitusios kredito vertės skirtumo (angl. *credit spread*) ar jos nepastovumo nerizikingų palūkanų normų struktūros pagal terminą atžvilgiu.

Įmonėje taikomos procedūros, užtikrinančios, jog sandoris sudaromas tik su subjektu, kuris tenkina Įmonės nustatytus limitus, kurie yra nustatyti kiekvienam subjektui atskirai, pvz.: pakankamai aukštas kredito reitingas, kredito reitingo senumas, sektorius, šalis, ir pan.

Perdraudimas yra priemonė draudimo rizikai valdyti. Tačiau jis nepanaikina Įmonės, kaip pagrindinio draudiko, įsipareigojimų. Jei perdraudikas dėl tam tikrų priežasčių nesumoka išmokos pagal draudiminį įvykį, tokią išmoką apdraustajam privalo sumokėti Įmonė.

Perdraudiko kredito rizika yra valdoma pasirenkant tik aukštą finansinio pajėgumo reitingą turinčią perdraudimo kompaniją. Perdraudiko kredito pajėgumas taip pat vertinamas atsižvelgiant į jo finansinį stabilumą prieš sudarant sutartį su perdraudiku.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Tarptautinių reitingų agentūrų perdraudimo įmonei suteikti reitingai 2019 m. gruodžio 31 d.:

Perdraudimo įmonė	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
VIG RE zajišťovna, a.s.	A+	-	-

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais pakankamai aukštus tarptautinių reitingavimo agentūrų (ar banko grupėi) suteiktus kredito reitingus.

Tarptautinių reitingų agentūrų bankams suteikti reitingai 2019 m. gruodžio 31 d.:

Bankas	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
AB Luminor bankas	-	Baa1	-
AB SEB bankas	A+	Aa2	AA-
AB SWEDBANK	AA-	Aa2	AA-
AB Šiaulių bankas	-	Baa2	-

Elektroninių ir mokėjimo pinigų įstaigų kredito rizika yra ribojama, atsižvelgiant į griežtus limitus, kuriuos Įmonė taiko tokioms įstaigoms.

Kredito rizika, susijusi su skolos vertybinių popierių emitentais, taip pat yra ribojama, Įmonė pasirenka tik tuos emitentus, kurie tenkina Įmonės nustatytus kriterijus dėl kredito reitingų bei jų senumo, pajamingumo, likvidumo, sektorių, šalių ir pan.

Turtas, kuris dengia draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, investuojamas laikantis investavimo kryptių politikose nurodytus kriterijus, todėl draudėjas pasirinkdamas konkrečias investavimo kryptis žino su kokia kredito rizika gali būti susidurta.

Įmonės nuosavos bei draudimo techninių atidėjinių, kai investavimo rizika tenka Įmonei, lėšos (skolos vertybiniai popieriai (įmonių obligacijos ir vyriausybių vertybiniai popieriai), indėliai, pinigai atsiskaitomosiose sąskaitose) suklasifikuotos pagal tarptautinių reitingų agentūrų suteiktus reitingus:

2019.12.31	AAA ir/arba Aaa	Nuo AA- iki AA+ ir/arba nuo Aa3 iki Aa1	Nuo A- iki A+ ir/arba nuo A1 iki A3	Nuo BBB- iki BBB+ ir/arba nuo Baa3 iki Baa1	Nuo BB- iki BB+ ir/arba nuo Ba3 iki Ba1	Nuo B- iki B+ ir/arba nuo B3 iki B1	Nereitinguotas	Iš viso
	Skolos vertybiniai popieriai	-	206.633	5.650.166	5.323.034	778.961	-	-
Paskolos, gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	-	-	-	900.000	-	-	-	900.000
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	-	2.113.821	-	1.317.746	-	-	55.816	3.487.383
Iš viso:	-	2.320.454	5.650.166	7.540.780	778.961	-	55.816	16.346.177

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

2018.12.31	AAA ir/arba Aaa	Nuo AA- iki AA+ ir/arba nuo Aa3 iki Aa1	Nuo A- iki A+ ir/arba nuo A1 iki A3	Nuo BBB- iki BBB+ ir/arba nuo Baa3 iki Baa1	Nuo BB- iki BB+ ir/arba nuo Ba3 iki Ba1	Nuo B- iki B+ ir/arba nuo B3 iki B1	Nereitinguotas	Iš viso
Skolos vertybiniai popieriai	-	557.932	4.026.097	7.011.449	1.692.076	-	-	13.287.554
Paskolos, gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	-	-	-	1.017.250	-	-	-	1.017.250
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	-	895.312	368.773	143.191	-	-	170	1.407.446
Iš viso:	-	1.453.244	4.394.870	8.171.890	1.692.076	-	170	15.712.250

Depozitoriumų rizika yra valdoma pasirenkant depozitoriumus, kuriems suteiktas pakankamai aukštas tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingas arba yra centriniai Europos Sąjungos šalių depozitoriumai ir bankai.

Lentelėje yra nurodyti depozitoriumai, kuriuose saugomos Įmonės investicijos, ir jų vidutinis kredito reitingas 2019 m. gruodžio 31 d., nustatytas pagal tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingus (Standard & Poor, Moody's Investors Service ir Fitch Ratings):

Depozitoriumas	Kredito reitingas
AB SEB bankas	2
Clearstream Banking Luxembourg	1
HSBC Trinkaus and Burkhardt AG	2
Raiffeisen Bank International AG	3
SEB Invest Luxembourg S. A.	2
State Street Custodial Services (Ireland) Limited	1
CACEIS BANK FRANCE	2

Įmonė kas ketvirtį, vadovaujantis Mokumas II direktyva vertina kredito riziką, kuri yra skirstoma į sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką bei skirtumo riziką. Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika yra skaičiuojama pinigams, laikomoms sąskaitose, gautinoms sumoms iš perdraudikų, kitoms gautinoms sumoms bei perdraudimo turtui. Skirtumo rizika yra apskaičiuojama skolos vertybiniais popieriais bei terminuotiems indėliams. Šių rizikų kapitalo reikalavimų dydžiai 2019 m. gruodžio 31 d.:

Rizika	Kapitalo reikalavimas, EUR
Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo	493.223
Skirtumo	1.020.092

3.5. LIKVIDUMO RIZIKA

Tai rizika, kad Įmonė nesugebės laiku ir efektyviai (nepatiriant nepagrįstų išlaidų) realizuoti investicijų ir turto, kad įvykdytų savo finansinius įsipareigojimus suėjus terminui. Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas numato investavimą tik į likvidų turtą. Įmonė valdo šią riziką nuolat stebėdama grynųjų pinigų kiekį, numatomus išmokėjimus, skaičiuodama likvidumo rodiklius, diversifikuojant Įmonės nuosavų ir techninius atidėjinius dengiančių lėšų investicijas. Įmonėje yra numatytos galimos priemonės likvidumo krizėms įveikti (tarp jų: terminuotų indėlių nutraukimas arba skolos vertybinių popierių pardavimas, paskolos gavimas iš Įmonės akcininko AB „Šiaulių bankas“, kitų bankų arba kitų kredito įstaigų). Įmonė ne rečiau kaip kartą per metus atlieka Įmonės bendrą testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, atlieka likvidumo rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal hipotetinius scenarijus, siekiant nustatyti ar Įmonė nesušidurs su likvidumo krizėmis esant nepalankioms sąlygoms, ir kokius nuostolius Įmonė patirtų jeigu pasitvirtintų blogiausias hipotetinis scenarijus.

Su investiciniais vienetais susietos veiklos atveju likvidumo rizika yra nedidelė, nes Įmonė moka išmokas klientams tik po to, kai parduodamos atitinkamų vienetų lėšos.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami laikotarpiai iki turto ir įsipareigojimų įvykdymo pabaigos 2019 m. gruodžio 31 d. Informacija lentelėje grupuojama ir pateikiama naudojant suskirstant turto ir įsipareigojimų grupes taip, kad būtų patogiau įvertinti verslo specifiką atspindinčią situaciją.

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Nematerialusis turtas									88.726	88.726
Investicijos į nekilnojamąjį turtą										-
Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones										-
Kitos finansinės investicijos	12.857	14.492	55.256	430.907	983.402	3.001.649	8.360.231			12.858.794
Kitos gyvybės draudimo veiklos investicijos	339.782	87.006	176.308	372.486	2.667.117	2.089.809	8.216.370	10.098.295		24.047.173
Perdraudimo turtas	14	1.921	4.302	18.920	128	1.135	1.522	2.385		30.327
Gautinos sumos		15.909							16.647	32.556
Materialus turtas									166.987	166.987
Išankstinis apmokėjimas									29.053	29.053
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3.487.383									3.487.383
Naudojimo teise valdomas turtas					145.596					145.596
Sukauptos pajamos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos									1.142.579	1.142.579
Iš viso turto	3.840.036	119.328	235.866	822.313	3.796.243	5.092.593	16.578.123	10.100.680	1.443.992	42.029.174

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Kapitalas ir rezervas									8.043.644	8.043.644
Finansavimas (dotacijos ir subsidijos)										-
Subordinuoti įsipareigojimai										-
Techniniai atidėjiniai	297.632	55.550	47.755	193.980	942.877	955.509	1.955.534	4.927.163	74.149	9.450.149
Kiti gyvybės draudimo techniniai atidėjiniai	42.150	31.456	128.554	178.506	1.724.240	1.134.300	6.260.836	14.547.131		24.047.173
Kiti atidėjiniai										-
Įsipareigojimai, susiję su draudimo veikla	16.482								66.233	82.715
Įsipareigojimai, susiję su persidraudimo veikla	17.017									17.017
Kiti įsipareigojimai	69.628								2.450	72.078
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	10.330	20.660	30.990	32.117	46.301					140.398
Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos	26.887	17.802	50.885		12.018				68.408	176.000
Iš viso įsipareigojimų	480.126	125.468	258.184	404.603	2.725.436	2.089.809	8.216.370	19.474.294	8.254.884	42.029.174
Likvidumo rizika	3.359.910	-6.140	-22.318	417.710	1.070.807	3.002.784	8.361.753	-9.373.614	-6.810.892	-

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Laikotarpiai iki turto ir įsipareigojimų įvykdymo pabaigos 2018 m. gruodžio 31 d. buvo:

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Nematerialusis turtas									72.941	72.941
Investicijos į nekilnojamąjį turą										-
Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones										-
Kitos finansinės investicijos	8.972	658.486	498.043	668.584	4.010.537	3.907.933	4.552.249			14.304.804
Kitos gyvybės draudimo veiklos investicijos	377.856	104.102	192.558	437.301	1.258.107	2.562.446	6.471.857	8.130.259		19.534.486
Perdraudimo turtas	20	10.740	2.965	14.765	114	560	2.167	2.907		34.238
Gautinos sumos		7.029							14.391	21.420
Materialus turtas									175.081	175.081
Išankstinis apmokėjimas									27.684	27.684
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1.407.446									1.407.446
Sukauptos pajamos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos									552.498	552.498
Iš viso turto	1.794.294	780.357	693.566	1.120.650	5.268.758	6.470.939	11.026.273	8.133.166	842.595	36.130.598

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Kapitalas ir rezervai									7.843.480	7.843.480
Finansavimas (dotacijos ir subsidijos)										-
Subordinuoti įsipareigojimai										-
Techniniai atidėjiniai	312.886	52.373	125.853	312.722	582.881	1.092.544	1.548.793	4.323.994	80.796	8.432.842
Kiti gyvybės draudimo techniniai atidėjiniai	64.970	51.729	66.705	124.580	675.226	1.469.903	4.923.064	12.158.309		19.534.486
Kiti atidėjiniai										-
Įsipareigojimai, susiję su draudimo veikla	2.403								69.853	72.256
Įsipareigojimai, susiję su persidraudimo veikla		12.363								12.363
Kiti įsipareigojimai	67.089	7.196							1.262	75.547
Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos	27.431	48.391	12.218	11.444					60.140	159.624
Iš viso įsipareigojimų	474.779	172.052	204.776	448.746	1.258.107	2.562.447	6.471.857	16.482.303	8.055.531	36.130.598
Likvidumo rizika	1.319.515	608.305	488.790	671.904	4.010.651	3.908.492	4.554.416	-8.349.137	-7.212.936	-

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

3.6. KAPITALO PAKANKAMUMO VALDYMAS

Įmonė nuolat turi užtikrinti, kad tinkamos nuosavos lėšos būtų didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą, kas leistų Įmonei padengti galimus nuostolius ir pagrįstai užtikrinti draudėjams ir naudos gavėjams, kad jiems mokėtinos sumos bus išmokėtos.

Mokumo kapitalo reikalavimas bei nuosavos lėšos yra apskaičiuojami kas ketvirtį. Šie dydžiai yra nuolat stebimi ir esant požymiams, kad jų dydžiai gali pasikeisti, daromi apskaičiavimai, siekiant nustatyti koks yra galimas šių dydžių pokytis ir ar jis yra reikšmingas.

Įmonė yra nustačiusi „rizikos apetito“, lygį, kurį Įmonė laiko priimtina, t. y. kiek kartų nuosavos lėšos turi būti didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą ir minimalų kapitalo reikalavimą. Tokiu būdu yra užtikrinama, kad nuosavos lėšos lyginant su mokumo bei minimaliu kapitalo reikalavimu visuomet būtų didesnės, negu tai kiek yra reikalaujama pagal Mokumas II direktyvą.

Įmonė 2019 metais peržiūrėjo ir pakeitė rizikos maržos apskaičiavimo metodą, dėl metodo pakeitimo nuosavos lėšos sumažėjo didesniu dydžiu negu mokumo kapitalo reikalavimas.

Įmonės nuosavų lėšų palyginimas su mokumo kapitalo reikalavimu bei bendras Įmonės mokumo koeficientas, apskaičiuotų pagal Mokumas II reikalavimus, 2018 m. ir 2019 m. pabaigoms:

	2019.12.31	2018.12.31
Tinkamos nuosavos lėšos (EUR)	8.741.921	9.463.280
Mokumo kapitalo reikalavimas (EUR)	4.550.076	3.956.965
Mokumo koeficientas (procentais)	192,13%	239,16%

Įmonė kas metus rengia savo rizikos ir mokumo vertinimą, atsižvelgiant į Įmonės pobūdį, mastą ir sudėtingumą, 3 (trims) metams į priekį, tokiu būdu yra užtikrinama, kad Įmonė užtikrins nuosavų lėšų atitikimą mokumo kapitalo reikalavimui ir minimaliam kapitalo reikalavimui 3 (trejus) ateinančius metus bei bus užtikrinta nuolatinė atitiktis techninių atidėjinių reikalavimams.

Įmonė kas ketvirtį stebi savo rizikos ir mokumo vertinimo metu nustatytus rizikos lygius, prognozuotus rizikų kapitalo reikalavimų dydžius bei bendrą Įmonės mokumą, lygina juos su faktiniais skaičiais. Palyginimo metu nustatoma, ar bendras Įmonės rizikos lygis bei atskirų rizikų lygiai nepasikeitė ir ar jie yra priimtini.

3.7. TIKROSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

Visas turtas ir įsipareigojimai yra vertinami ir finansinėse ataskaitose pateikiami tikrąja verte pagal tikrosios vertės hierarchijos lygius. Pagal pradinis duomenis, skirtus nustatyti tikrąją vertę, turtas ir įsipareigojimai, kuriems nustatoma vertė, yra skirstomi į šiuos lygius:

1 lygis - tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviose rinkose, kurios yra prieinamos vertinimo dieną. Šis lygis apima į vertybinių popierių biržų sąrašus įtrauktus nuosavybės vertybinius popierius ir skolos priemones, kuriomis prekiaujama biržose.

2 lygis - kiti tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi duomenys apie turtą arba įsipareigojimus, išskyrus kotiruojamas kainas, kurios priskiriamos 1 lygiui. 2 lygio duomenys apima:

- panašaus turto arba įsipareigojimų kotiruojamas kainas aktyviose rinkose;
- panašaus ar tokio paties turto arba įsipareigojimų kotiruojamas kainas neaktyviose rinkose;
- kitus stebimus duomenis apie turtą arba įsipareigojimus, išskyrus kotiruojamas kainas;
- rinka grindžiamus duomenis.

Finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais (susieti su investiciniais vienetais), taip pat priskiriami 2 lygiui, nes jų vertė tiesiogiai nustatoma pagal susijusio turto, kuriuo prekiaujama aktyviojoje rinkoje ir kurio vertė nustatoma pagal kotiruojamas kainas rinkoje (priskirtas 1 lygiui), vertę.

3 lygis – duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, kurie nepagrįsti stebimais rinkos duomenimis (nestebimi duomenys). Nustatant tikrąją vertę nestebimi duomenys naudojami tiek, kiek trūksta svarbių stebimų duomenų, todėl jie gali būti naudojami tokiose situacijose, kai turto arba įsipareigojimų rinkos aktyvumas vertinimo dieną yra menkas arba rinka yra neaktyvi. Tačiau tikrosios vertės nustatymo tikslas yra tas pats, t.y. nustatyti galutinę kainą turtą arba įsipareigojimus turinčiam rinkos dalyviui vertinimo dieną. Todėl nestebimi duomenys turi atitikti prielaidas, kuriomis rinkos dalyviai remiasi įkainodami turtą arba įsipareigojimus.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiama finansinių instrumentų, kurie finansinės būklės ataskaitoje pateikiami tikraja verte, analizė, grupuojant finansinius instrumentus į lygius nuo 1-ojo iki 3-ojo priklausomai nuo to, kiek tiksliai gali būti nustatyta jų tikroji vertė:

	2019.12.31			
	<u>1 lygis</u>	<u>2 lygis</u>	<u>3 lygis</u>	<u>Iš viso</u>
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per pelną arba nuostolius	25.073.969	-	-	25.073.969
Investicijų sutartys, vertinamos tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	1.002.538	-	-	1.002.538
	2018.12.31			
	<u>1 lygis</u>	<u>2 lygis</u>	<u>3 lygis</u>	<u>Iš viso</u>
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per pelną arba nuostolius	32.286.461	-	-	32.286.461
Investicijų sutartys, vertinamos tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	394.899	-	-	394.899

Toliau pateikiama finansinių instrumentų, kurie finansinės būklės ataskaitoje pateikiami kaip laikomi iki išpirkimo termino, balansinės ir tikrosios vertės:

	2019.12.31		2018.12.31	
	<u>Balansinė vertė</u>	<u>Tikroji vertė</u>	<u>Balansinė vertė</u>	<u>Tikroji vertė</u>
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino:				
Vyriausybių obligacijos	4.679.422	4.931.380	-	-
Įmonių obligacijos	5.698.204	5.921.759	-	-
	<u>10.377.626</u>	<u>10.853.139</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė, vadovybės nuomone, nežymiai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės

4. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

	Transporto priemonės	Biuro įranga	Naudojimo teise valdomas turtas	Iš viso
Įsigijimo savikaina				
2018 m. sausio 1 d.	189.993	130.394	-	320.387
Įsigytas turtas	25.000	13.736	-	38.736
Perleistas, nurašytas turtas	-35.034	-7.560	-	-42.594
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>179.959</u>	<u>136.570</u>	<u>-</u>	<u>316.529</u>
16-tojo TFAS įtaka 2019 m. sausio 1 d.	-	-	274.735	274.735
Įsigytas turtas	15.624	16.514	-	32.138
Perleistas, nurašytas turtas	0	-6.701	-9.729	-16.430
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>195.583</u>	<u>146.383</u>	<u>265.006</u>	<u>606.972</u>
Sukauptas nusidėvėjimas				
2018 m. sausio 1 d.	100.616	105.806	-	206.422
Apskaičiuotas nusidėvėjimas	18.522	6.942	-	25.464
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	-31.530	-6.527	-	-38.057
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>87.608</u>	<u>106.221</u>	<u>-</u>	<u>193.829</u>
Apskaičiuotas nusidėvėjimas	18.954	9.524	127.571	156.049
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	0	-6.048	-8.161	-14.209
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>106.562</u>	<u>109.697</u>	<u>119.410</u>	<u>335.669</u>
Likutinė vertė				
2018 m. sausio 1 d.	89.377	24.588	-	113.965
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>92.351</u>	<u>30.349</u>	<u>-</u>	<u>122.700</u>
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>89.021</u>	<u>36.686</u>	<u>145.596</u>	<u>271.303</u>

Nusidėvėjimo sąnaudos yra apskaitytos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje (20 pastaba).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

5. NEMATERIALUS TURTAS IR ATIDĖTOSIOS ĮSIGIJIMO SĄNAUDOS

	Programinė įranga
Įsigijimo savikaina	
2018 m. sausio 1 d.	240.777
Įsigytas turtas	27.541
Perleistas, nurašytas turtas	
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>268.318</u>
Įsigytas turtas	70.120
Perleistas, nurašytas turtas	<u>0</u>
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>338.438</u>
Sukauptas nusidėvėjimas	
2018 m. sausio 1 d.	137.828
Apskaičiuotas nusidėvėjimas	57.549
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>195.377</u>
Apskaičiuotas nusidėvėjimas	54.335
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>249.712</u>
Likutinė vertė	
2018 m. sausio 1 d.	<u>102.949</u>
2018 m. gruodžio 31 d.	<u>72.941</u>
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>88.726</u>

Programinės įrangos amortizacijos sąnaudos yra apskaitytos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje, atidėtųjų įsigijimo sąnaudų amortizacija pateikta „draudimo sutarčių sudarymo sąnaudų“ straipsnyje.

Atidėtosios įsigijimo sąnaudos lentelėje yra atvaizduojamos likutine (balansine) verte, nes Įmonės apskaitos programoje duomenys tvarkomi likutinės vertės principu.

Likutinė vertė	
2018 m. sausio 1 d.	584.003
Atidėtų sąnaudų pokytis	-35.639
2018 m. gruodžio 31 d.	548.364
Atidėtų sąnaudų pokytis	<u>584.535</u>
2019 m. gruodžio 31 d.	<u>1.132.899</u>

6. PERDRAUDIMO TURTAS

	2019.12.31	2018.12.31
Perdraudimo turtas	<u>30.327</u>	<u>34.238</u>
Iš viso	<u>30.327</u>	<u>34.238</u>

Perdraudimui tenkanti draudimo įsipareigojimų dalis apima obligatorinę ir fakultatyvinę sutartį su VIG RE zajišťovna, a.s.

Visas perdraudimo turtas priskiriamas trumpalaikiam turtui.

2019 ir 2018 m. iš perdraudikų gautinos sumos, susijusios su Bendrovei mokėtiniais komisiniais mokesčiais apskaitytos paskolų ir gautinų sumų, įskaitant draudimo veiklos gautinas sumas, straipsnyje (8 pastaba).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

7. FINANSINIS TURTAS

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per pelną ar nuostolius:		
- Prekybiniai vertybiniai popieriai, įtraukti į vertybinių popierių biržų sąrašus		
vyriausybių obligacijos	2.341.124	7.895.356
įmonių obligacijos	1.217.584	7.156.780
- Prekybiniai vertybiniai popieriai, neįtraukti į vertybinių popierių biržų sąrašus		
nuosavybės vertybiniai popieriai*	<u>21.515.261</u>	<u>17.234.325</u>
	<u>25.073.969</u>	<u>32.286.461</u>
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino:		
vyriausybių obligacijos	4.679.422	-
įmonių obligacijos **	5.698.204	-
	<u>10.377.626</u>	<u>-</u>

*Į vertybinių popierių biržų sąrašus neįtraukti nuosavybės vertybiniai popieriai ir investicijos į kolektyvinio investavimo subjektų vienetų fondus, kuriais neprekiuojama vertybinių popierių biržose.

**2015 m. buvo gauta informacija, kad Banka Srpske susidūrė su mokėjimo problemomis, kurioms spręsti priežiūrinė institucija paskyrė laikinąjį administratorių, kuris perėmė banko valdymą. Atsižvelgiant į tai, Įmonė suformavo turimoms šio banko obligacijoms 100 proc. nominalios obligacijų vertės atidėjinius, kurie sudaro 1.013.515 EUR.

Per metus pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d. finansinio turto, vertinamo tikraja verte per pelną ar nuostolius, judėjimą sudarė:

	Vyriausybių obligacijos	Įmonių obligacijos	Nuosavybės vertybiniai popieriai	Iš viso
Įsigijimo vertė				
2018 m. sausio 1 d.	6.768.849	6.010.801	14.905.816	27.685.466
įsigijimai	968.000	2.940.000	10.641.303	14.549.303
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-399.621	-1.056.647	-8.539.207	-9.995.475
valiutos kurso pasikeitimo įtaka	7.411	4.216	151.224	162.851
2018 m. gruodžio 31 d.	7.344.639	7.898.370	17.159.136	32.402.145
Perkainojimas ir vertės sumažėjimas				
2018 m. sausio 1 d.	731.826	-677.728	3.151.539	3.205.637
vertės padidėjimas	432.787	391.437	1.895.931	2.720.155
vertės sumažėjimas	-604.718	-473.959	-3.165.172	-4.243.849
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-9.178	18.660	-1.807.109	-1.797.627
2018 m. gruodžio 31 d.	550.717	-741.590	75.189	-115.684
Įsigijimo vertė				
2019 m. sausio 1 d.	7.344.639	7.898.370	17.159.136	32.402.145
įsigijimai	420.000	500.000	11.766.906	12.686.906
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-5.560.006	-6.224.558	-9.479.938	-21.264.502
valiutos kurso pasikeitimo įtaka	361	-	61.717	62.078
2019 m. gruodžio 31 d.	2.204.994	2.173.812	19.507.821	23.886.627
Perkainojimas ir vertės sumažėjimas				
2019 m. sausio 31 d.	550.717	-741.590	75.189	-115.684
vertės padidėjimas	147.383	111.073	4.328.857	4.587.313
vertės sumažėjimas	-121.511	-74.459	-1.009.417	-1.205.387
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-440.459	-251.252	-1.387.189	-2.078.900
2019 m. gruodžio 31 d.	136.130	-956.228	2.007.440	1.187.342
Balansinė vertė				
2017 m. gruodžio 31 d.	7.500.675	5.333.073	18.057.355	30.891.103
2018 m. gruodžio 31 d.	7.895.356	7.156.780	17.234.325	32.286.461
2019 m. gruodžio 31 d.	2.341.124	1.217.584	21.515.261	25.073.969

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Per metus pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d. finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino, judėjimą sudarė:

	Vyriausybių obligacijos	Įmonių obligacijos	Iš viso
Įsigijimo vertė			
2019 m. sausio 1 d.	-	-	-
įsigijimai	4.445.000	5.520.000	9.965.000
2019 m. gruodžio 31 d.	4.445.000	5.520.000	9.965.000
Vertės pokyčiai			
2019 m. sausio 1 d.	-	-	-
palūkanos ir amortizacija	234.422	178.204	412.626
2019 m. gruodžio 31 d.	234.422	178.204	412.626
Balansinė vertė			
2018 m. gruodžio 31 d.	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d.	4.679.422	5.698.204	10.377.626

8. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS, ĮSKAITANT DRAUDIMO VEIKLOS GAUTINAS SUMAS

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Draudimo gautinos sumos		
iš draudėjų	6.922	5.159
iš tarpininkų	12.460	18.092
abejotinos gautinos sumos iš tarpininkų	-10.005	-16.275
iš perdraudikų	15.909	7.029
Kitos gautinos sumos		
terminuoti indėliai	900.000	1.017.250
išankstinis mokėjimas	29.053	27.684
sukauptos pajamos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	9.680	4.134
kitos sumos	7.270	7.415
Iš viso	<u>971.289</u>	<u>1.070.488</u>

2019 m. vidutinė palūkanų norma taikyta terminuotiems indėliams buvo 0,05% (2018 m. – 0,13%). Kitoms gautinoms sumoms palūkanų normos netaikomos.

Įmonė iš tarpininkų gautinoms sumoms apskaičiavo vertės sumažėjimą (skolos pradelsimas sudaro virš 180 dienų), kurį apskaitė „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje. Nominali iš tarpininkų gautinų sumų vertė 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro 12.460 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 18.092 EUR).

Per 2019 m. ir 2018 metus Įmonė pripažino 0 Eur vertės sumažėjimo nuostolių kitoms gautinoms sumoms.

Gautinos sumos nėra įkeistos turtu. Pradelstos, bet nenuvertėjusios draudimo gautinos sumos yra nereikšmingos, todėl jos nėra atskleidžiamos toliau.

9. PINIGAI IR PINIGŲ EKIVALENTAI

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė:

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Pinigai bankų sąskaitose	4.041.755	1.943.025
Iš viso	<u>4.041.755</u>	<u>1.943.025</u>

2019 m. ir 2018 m. lešų banko sąskaitose palūkanų norma buvo apie 0 procentų.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

10. ĮSTATINIS KAPITALAS

2019 m. ir 2018 m. Įmonės akcininkas (vadovaujanti ir patronuojanti įmonė) buvo AB Šiaulių bankas“ (įmonės kodas – 112025254, adresas – Tilžės g. 149. Šiauliai).

	<u>Išleistų akcijų skaičius</u>	<u>Paprastosios akcijos</u>	<u>Iš viso</u>
2019.12.31	14.010	4.057.576	4.057.576
2018.12.31	14.010	4.057.576	4.057.576

Paprastosios akcijos

Pagal galiojantį Draudimo įstatymą draudimo įmonės minimalus įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 1.000.000 EUR. Įregistruotą akcinį kapitalą 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 14.010 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 289.62 EUR. Visos išleistos akcijos yra visiškai apmokėtos. Yra viena paprastųjų akcijų kategorija. Visos išleistos akcijos suteikia vienodas balsavimo teises.

Privalomasis rezervas

Įstatymo numatytas privalomasis rezervas sudaromas pagal Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymą, 5 proc. metiniai pervedimai nuo grynojo pelno atliekami tol, kol rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo. Šis rezervas yra nepaskirstytinas ir naudojamas tik nuostolių mažinimui.

2019 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas sudaro 405.758 EUR, t.y 10 proc. įstatinio kapitalo, todėl rezervas laikomas suformuotu. Per 2018 m. į rezervą buvo pervesta 19.580 EUR.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

11. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI IR PERDRAUDIMO TURTAS

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Bendra vertė		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Neuždirbtų įmokų atidėjiny	202	2.486
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	82.974	154.203
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	60.739	67.181
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	14.627	12.808
Gyvybės draudimo matematinis atidėjiny	9.291.607	8.196.164
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	23.044.635	19.139.587
Iš viso bendra draudimo įsipareigojimų vertė	<u>32.494.784</u>	<u>27.572.429</u>
Iš perdraudikų atgautina suma		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	-	-
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	610	9.741
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	24.544	18.697
Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny	5.173	5.800
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	-	-
Investicijų sutartys:		
Finansinių įsipareigojimų techninis atidėjiny	-	-
Iš viso perdraudimui tenkanti gautina suma	<u>30.327</u>	<u>34.238</u>
Grynoji vertė		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	202	2.486
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	82.364	144.462
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	60.739	67.181
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	-9.917	-5.889
Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny	9.286.434	8.190.364
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	23.044.635	19.139.587
Iš viso grynoji draudimo įsipareigojimų vertė	<u>32.464.457</u>	<u>27.538.191</u>

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

11. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI IR PERDRAUDIMO TURTAS (TĘSINYS)

a) Numatomų išmokėjimų atidėjiny

	2019.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	154.203	9.741	144.462
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykius, bet nepraneštus įvykius	67.181	0	67.181
Metų pradžioje	<u>221.384</u>	<u>9.741</u>	<u>211.643</u>
Pinigai sumokėti už per metus atlygintinas žalas	-3.203.900	-3.486	-3.200.414
Įsipareigojimų pasikeitimas: dėl įvykusių ir praneštų žalų einamaisiais metais	3.196.829	4.096	3.192.733
dėl įvykusių ankstesniais laikotarpiais žalų	-70.600	-9.741	-60.859
Metų pabaigoje	143.713	610	143.103
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	82.974	610	82.364
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykius, bet nepraneštus įvykius	60.739	0	60.739
Iš viso metų pabaigoje	<u>143.713</u>	<u>610</u>	<u>143.103</u>

	2018.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	142.351	19.558	122.793
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykius, bet nepraneštus įvykius	73.769	-	73.769
Metų pradžioje	<u>216.120</u>	<u>19.558</u>	<u>196.562</u>
Pinigai sumokėti už per metus atlygintinas žalas	-2.776.815	-3.637	2.773.178
Įsipareigojimų pasikeitimas: dėl įvykusių ir praneštų žalų einamaisiais metais	2.851.918	13.379	2.838.539
dėl įvykusių ankstesniais laikotarpiais žalų	-69.838	-19.558	-50.280
Metų pabaigoje	221.384	9.741	211.643
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	154.203	9.741	144.462
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykius, bet nepraneštus įvykius	67.181	-	67.181
Iš viso metų pabaigoje	<u>221.384</u>	<u>9.741</u>	<u>211.643</u>

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

b) Perkeltų įmokų techninis atidėjimas

	2019.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	15.294	18.697	-3.403
Padidėjimas per metus	1.419	6.983	-5.564
Sumažėjimas per metus	-2.086	-1.136	-950
Iš viso metų pabaigoje	14.627	24.544	-9.917

	2018.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	15.829	18.782	-2.953
Padidėjimas per metus	1.443	3.665	-2.222
Sumažėjimas per metus	-1.978	-3.750	1.772
Iš viso metų pabaigoje	15.294	18.697	-3.403

C) Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjimas

	2019.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	8.196.164	5.800	8.190.364
Uždirbtos įmokos	1.626.165	192	1.625.973
Įsipareigojimai, panaikinti atlikus mokėjimus mirties ar kitų nutraukimų atveju per metus	-678.591	-819	-677.772
Kiti pokyčiai per laikotarpį, pripažinti draudimo įsipareigojimų pasikeitimu	147.868	0	147.868
Iš viso metų pabaigoje	9.291.607	5.173	9.286.434

	2018.12.31		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	7.039.886	9.708	7.030.178
Uždirbtos įmokos	1.531.521	-1.883	1.533.404
Įsipareigojimai, panaikinti atlikus mokėjimus mirties ar kitų nutraukimų atveju per metus	-514.489	-2.025	-512.464
Kiti pokyčiai per laikotarpį, pripažinti draudimo įsipareigojimų pasikeitimu	139.246	-	-139.246
Iš viso metų pabaigoje	8.196.164	5.800	8.190.364

D) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjai, techninis atidėjimas

	2019	2018
gruodžio 31 d.		
Metų pradžioje	19.139.587	19.753.135
Uždirbtos įmokos	4.041.835	3.996.814
Išmokos dėl mirties, draudimo sutarties termino pabaigos	-1.937.321	-1.960.688
Investicinės pajamos	3.446.741	-930.357
Atskaityti mokesčiai	-1.646.207	-1.719.317
Iš viso metų pabaigoje	23.044.635	19.139.587

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

DRAUDIMO IŠMOKŲ VYSTYMOŠI LENTELĖ

Draudimo išmokų vystymasis parodo Įmonės gebėjimą prognozuoti bendrą išmokų vertę.

Įmonės dešimties metų draudimo išmokų vystymasis 2019 m. gruodžio 31 d.:

Draudimo išmokos (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	3.380.308										
2011	132.414	1.270.662									
2012	12.989	114.131	1.864.014								
2013	9.531	10.739	132.441	1.954.845							
2014	4.481	3.227	5.603	148.567	2.145.852						
2015	2.050	865	1.532	1.401	116.834	2.006.671					
2016	0	145	1.230	87	10.685	111.034	2.182.886				
2017	0	0	0	90	3.273	4.859	177.640	2.924.828			
2018	0	348	3.186	1.057	4.837	3.225	17.392	161.338	2.728.462		
2019	0	0	0	290	434	0	4.043	1.720	163.683	3.166.934	3.337.103

Numatomų išmokėjimų atidėjiny (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	780.564										
2011	36.201	185.854									
2012	9.120	50.695	261.712								
2013	6.662	2.823	28.651	289.824							
2014	4.550	2.780	35.958	43.129	255.826						
2015	2.501	2.029	1.595	990	14.075	161.247					
2016	2.443	465	365	990	4.082	3.747	182.637				
2017	2.443	465	365	990	3.792	1.883	10.275	195.908			
2018	2.443	465	365	990	3.792	1.883	5.465	11.019	194.963		
2019	2.443	465	365	990	3.792	1.883	5.520	6.279	15.922	106.055	143.713

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Bendras įsipareigojimas (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	4.160.872										
2011	3.548.922	1.456.516									
2012	3.534.831	1.435.489	2.125.726								
2013	3.541.903	1.398.357	2.025.106	2.244.669							
2014	3.544.272	1.401.540	2.038.016	2.146.541	2.401.678						
2015	3.544.272	1.401.653	2.005.186	2.105.803	2.276.761	2.167.918					
2016	3.544.214	1.400.234	2.005.186	2.105.890	2.277.452	2.121.451	2.365.523				
2017	3.544.214	1.400.234	2.005.186	2.105.980	2.280.436	2.124.446	2.370.800	3.120.736			
2018	3.544.214	1.400.582	2.008.372	2.107.037	2.285.272	2.127.670	2.383.383	3.097.184	2.923.424		
2019	3.544.214	1.400.582	2.008.372	2.107.327	2.285.707	2.127.670	2.387.481	3.094.164	2.908.066	3.272.989	3.480.816
Vystymosi rezultatas	151.216	55.935	117.355	137.342	115.972	40.247	-21.958	26.572	15.358		638.039
2018 m. ir 2019 m. pokytis	0	0	0	-290	-434	0	-4.098	3.020	15.358		13.556

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Įmonės dešimties metų draudimo išmokų vystymasis, atskaičius perdraudikų dalį, 2019 m. gruodžio 31 d.

Draudimo išmokos, atskaičius perdraudikų dalį (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	3.359.672										
2011	130.965	1.268.903									
2012	12.989	114.131	1.856.774								
2013	9.531	10.739	125.201	1.954.845							
2014	4.481	3.227	5.603	148.567	2.145.852						
2015	2.050	865	1.532	1.401	109.313	2.006.671					
2016	0	145	1.230	87	10.685	111.034	2.182.886				
2017	0	0	0	90	3.273	4.859	177.640	2.924.828			
2018	0	348	3.186	1.057	4.837	3.225	17.392	141.779	2.724.824		
2019	0	0	0	290	434	0	4.043	1.720	153.942	3.153.707	3.314.136

Numatomų išmokėjimų atidėjiny, atskaičius perdraudikų dalį (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	770.065										
2011	36.201	178.613									
2012	9.120	50.695	261.712								
2013	6.662	2.823	28.651	289.824							
2014	4.550	2.780	35.958	43.129	248.305						
2015	2.501	2.029	1.595	990	14.075	161.247					
2016	2.443	465	365	990	4.082	3.747	182.637				
2017	2.443	465	365	990	3.792	1.883	10.275	176.350			
2018	2.443	465	365	990	3.792	1.883	5.465	11.019	185.222		
2019	2.443	465	365	990	3.792	1.883	5.520	6.279	15.922	105.445	143.103

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Bendras įsipareigojimas, atskaičius perdraudikų dalį (EUR)

Datai	<=2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Iš viso
<=2010	4.129.737										
2011	3.526.838	1.447.516									
2012	3.512.747	1.433.730	2.118.486								
2013	3.519.819	1.396.597	2.010.625	2.244.669							
2014	3.522.189	1.399.780	2.023.535	2.146.541	2.394.158						
2015	3.522.189	1.399.894	1.990.705	2.105.803	2.269.240	2.167.918					
2016	3.522.131	1.398.475	1.990.705	2.105.890	2.269.932	2.121.451	2.365.523				
2017	3.522.131	1.398.475	1.990.705	2.105.980	2.272.915	2.124.446	2.370.800	3.101.178			
2018	3.522.131	1.398.822	1.993.891	2.107.037	2.277.752	2.127.670	2.383.383	3.077.626	2.910.046		
2019	3.522.131	1.398.822	1.993.891	2.107.327	2.278.186	2.127.670	2.387.481	3.074.606	2.894.688	3.259.152	3.457.240
Vystymosi rezultatas, atskaičius perdraudikų dalį	152.664	48.694	124.595	137.342	115.972	40.247	-21.958	26.572	15.358		639.487
2018 m. ir 2019 m. pokytis	0	0	0	-290	-434	0	-4.098	3.020	15.358		13.556

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

12. INVESTICIJŲ SUTARTYS, VERTINAMOS TIKRAJA VERTE, KURIOS PASIKEITIMAI PRIPAŽĪSTAMI PELNU AR NUOSTOLIAIS

	2019	2018
gruodžio 31 d.		
Metų pradžioje	394.899	206.700
Uždirbtos įmokos	708.376	258.583
Išmokos dėl mirties, draudimo sutarties termino pabaigos	-52.949	-3.648
Investicinės pajamos	121.834	-48.831
Atskaityti mokesčiai	-169.622	-17.905
Iš viso metų pabaigoje	1.002.538	394.899

13. PREKYBOS IR KITOS MOKĖTINOS SUMOS

	2019.12.31	2018.12.31
Nuomos įsipareigojimai*:	140.398	-
<i>Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai</i>	44.497	-
<i>Trumpalaikiai nuomos įsipareigojimai</i>	95.901	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	139.988	79.146
Draudėjai	66.233	80.478
Sukauptos sąnaudos	35.540	69.853
Prekybos mokėtinos sumos	33.256	41.843
Susijusioms šalims mokėtinos sumos	22.945	10.773
Perdraudikai	17.017	12.363
Tarpininkai	16.482	2.403
Socialinio draudimo įmokos ir kiti mokėtini mokesčiai	16.049	15.735
Einamieji nuomos įsipareigojimai	300	-
Iš viso	488.208	312.594

*nuo 2019 m. sausio 1 d. Bendrovės finansinės būklės ataskaitoje pripažinti nuomos įsipareigojimai:

Nuomos įsipareigojimai

2019 m. sausio 1 d.	274.735
<i>faktiniai nuomos mokėjimai</i>	-127.871
<i>susijusios palūkanų sąnaudos</i>	-6.466
2019 m. gruodžio 31 d.	140.398

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

14. ATIDĖTASIS PELNO MOKESTIS

	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus atgautas daugiau kaip po 12 mėn.	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus atgautas per 12 mėn.	1.680	4.585
	<u>1.680</u>	<u>4.585</u>
	<u>2019.12.31</u>	<u>2018.12.31</u>
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti daugiau kaip po 12 mėn.	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	-	-
Iš viso	<u>1.680</u>	<u>4.585</u>

Grynasis pasikeitimas atidėtojo pelno mokesčio sąskaitoje:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Metų pradžioje	4.585	4.497
Pripažinta bendrųjų pajamų (nuostolių) ataskaitoje	-2.905	88
Metų pabaigoje	<u>1.680</u>	<u>4.585</u>

Atidėtasias pelno mokestis apskaičiuotas taikant patvirtintą 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Atidėtasias pelno mokestis apskaičiuotas nuo sukauptų sąnaudų laikinųjų skirtumų tarp turto bei įsipareigojimų verčių finansinės atskaitomybės ir mokesčių tikslams.

15. GRYNOSIOS DRAUDIMO ĮMOKŲ PAJAMOS

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	7.124	15.286
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	2.284	-1.860
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos*	6.807.492	6.440.685
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-1.819	2.395
Investicijų sutartys		
Pasirašytos įmokos	169.622	17.904
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-	-
Įmokų pajamos pagal sudarytas draudimo sutartis	<u>6.984.703</u>	<u>6.474.410</u>

* Pasirašytų įmokų sumoje yra apskaitomos draudimo įmokos pagal performintas draudimo sutartis, kai išperkamoji suma užskaitoma kaip draudimo įmokos naujai draudimo sutarčiai. Per 2019 m. ši suma sudarė 135.963 EUR (2018 m. 128.770 EUR)

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

	2019	2018
Trumpalaikės perdraudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	-	-
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-	-
Ilgalaikės perdraudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	-29.925	-25.447
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	5.847	-86
Įmokų pajamos, perduotos perdraudikams, pagal sudarytas draudimo sutartis	-24.078	-25.533
Grynosios įmokų pajamos pagal sudarytas draudimo sutartis	6.960.625	6.448.877

16. GRYNASIS INVESTICIJŲ PELNAS / (NUOSTOLIS) DĖL FINANSINIO TURTO, VERTINAMO TIKRAJA VERTE, KURIOS PASIKEITIMAI PRIPAŽĪSTAMI PELNU AR NUOSTOLIAIS

	2019	2018
Grynasis investicijų pelnas (nuostolis) dėl finansinio turto, vertinamo tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais:		
Vyriausybės vertybiniai popieriai	75.971	6.328
Įmonių obligacijos	79.318	-95.378
Nuosavybės vertybiniai popieriai	3.434.906	-864.918
Iš viso	3.590.195	-953.968

17. GRYNASIS INVESTICIJŲ PELNAS DĖL FINANSINIO TURTO, LAIKOMO IKI IŠPIRKIMO TERMINO

	2019	2018
Grynasis investicijų pelnas dėl finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino:		
Vyriausybės vertybiniai popieriai	50.721	-
Įmonių obligacijos	73.086	-
Iš viso	123.807	-

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

18. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMŲ PASIKEITIMAI

Draudimo įsipareigojimų bendra suma apskaitoma balanso draudimo įsipareigojimų straipsnyje, o perdraudikų dalis nurodyta balanso perdraudimo turto straipsnyje.

Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny

	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
2018 m. sausio 1 d.	7.039.886	-9.708	7.030.178
Pasikeitimas per metus	1.156.278	3.908	1.160.186
2018 m. gruodžio 31 d.	8.196.164	-5.800	8.190.364
Pasikeitimas per metus	1.095.443	-627	1.096.070
2019 m. gruodžio 31	9.291.607	5.173	9.286.434

Kiti techniniai atidėjiniai

	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
2018 m. sausio 1 d.	19.753.135	-	19.753.135
Pasikeitimas per metus	-613.548	-	-613.548
2018 m. gruodžio 31 d.	19.139.587	-	19.139.587
Pasikeitimas per metus	3.905.048	-	3.905.048
2019 m. gruodžio 31	23.044.635	-	23.044.635

Į *Kiti techniniai atidėjiniai* įtraukiamas gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, techninis atidėjiny.

19. DRAUDIMO IŠMOKŲ SĄNAUDOS

	2019	2018
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju	2.611	1.955
Įsipareigojimų pasikeitimas	-	-
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju, suėjus terminui, išankstinio nutraukimo atveju	3.281.431	2.926.580
Įsipareigojimų pasikeitimas	-77.669	5.263
Iš viso išmokų draudėjams	3.206.373	2.933.798
	2019	2018
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju	-	-
Įsipareigojimų pasikeitimas	-	-
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju, suėjus terminui, išankstinio nutraukimo atveju	-13.226	-23.196
Įsipareigojimų pasikeitimas	9.130	9.818
Draudimo išmokos, atgautinos iš perdraudikų	-4.096	-13.378
Iš viso grynujų išmokų draudėjams	3.202.277	2.920.420

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

20. KITOS SĄNAUDOS PAGAL PASKIRTĮ

Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos:

	2019	2018
Draudimo sutarčių sudarymui patirtos sąnaudos, įtrauktos į išlaidas per metus	1.668.441	824.141
Atidėtųjų įsigijimo sąnaudų amortizacija	-584.535	35.639
Iš viso	1.083.906	859.780

Rinkodaros ir administracinės sąnaudos:

	2019	2018
Rinkodaros ir administracinės sąnaudos	873.353	800.081
Naudojimosi teise valdomo turto nusidėvėjimas (4 pastaba)	127.571	-
Ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas (4 pastaba)	28.478	25.464
Nematerialiojo turto amortizacija (5 pastaba)	54.335	57.549
Iš viso	1.083.737	883.094

21. SĄNAUDOS PAGAL JŲ POBŪDĮ

	2019	2018
Prekių ir paslaugų pirkimai*	1.139.434	933.130
Išmokų darbuotojams sąnaudos (22 pastaba)	878.338	701.349
Patalpų nuoma	-	118.305
Nusidėvėjimas ir amortizacija (4, 5 pastaba)	210.384	83.012
Kitos sąnaudos	38.153	10.321
Programinės įrangos sąnaudos	22.066	16.721
Iš viso	2.288.375	1.862.838

* toliau pateikiamos visos paslaugos, kurias audito įmonė suteikė įmonei:

	2019	2018
Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	22.000	22.000
Užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų sąnaudos	-	-
Konsultacijų mokesčių klausimais sąnaudos	-	-
Kitų paslaugų sąnaudos	-	-
Iš viso	22.000	22.000

22. IŠMOKOS DARBUOTOJAMS

	2019	2018
Darbo užmokesčio sąnaudos	857.011	528.658
Socialinio draudimo įmokos	13.058	169.804
Atostogu/pensijų rezervas	8.296	2.887
	878.338	701.349

	2019	2018
Darbuotojų skaičius (metų pabaigoje)	40	39

23. FINANSINĖS VEIKLOS PAJAMOS/(SĄNAUDOS)

	2019	2018
Nuomos palūkanų sąnaudos	6.466	-
Iš viso	6.466	-

24. PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2019	2018
Ataskaitinių metų pelno mokestis	6.954	7.196
Atidėtas pelno mokestis	2.905	-88
Pelno mokesčio sąnaudos	9.859	7.108

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Pelno mokestis skiriasi nuo teorinės sumos, kuri būtų apskaičiuota taikant bazinį pelno mokesčio tarifą, kaip parodyta žemiau:

	2019	2018
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius	210.023	209.333
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaičiuotas pagal įstatymų numatytą pelno mokesčio normą (15%)	31.503	31.400
Neapmokestinamos pajamos	-1.225.721	-1.168.429
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	1.201.172	1.144.225
Atidėtojo pelno mokesčio turto vertės koregavimas po įvertinimo	2.905	-88
Pelno mokestis	9.859	7.108

2019 ir 2018 m. atidėtojo pelno mokesčio turtas nebuvo pripažintas nuo atidėjinių, suformuotų dėl Banka Srspe, Banko Snoras ir AB Ūkio bankas iškeltų bankrotų, nes šių sumų įmonė atgauti nesitiki.

25. SANDORIAI SU SUSIJUSIOMIS ŠALIMIS

Visos Įmonės akcijos priklauso AB „Šiaulių bankas“.

Susijusiomis su Įmone šalimis pripažįstami akcininkai, valdybos nariai, jų artimi giminės ir įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja Įmonę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusia šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. bei per tada pasibaigusius metus sandoriai su susijusiomis šalimis buvo:

	2019			
	Turtas (EUR)	Įsipareigo- jimai (EUR)	Pajamos (EUR)	Išlaidos (EUR)
Akcininkas				
Iš jų:				
terminuoti indėliai	900.000	-	16.547	-
ilgalaikis turtas	40.068	-	-	-
Išankstiniai apmokėjimai	21.000	-	-	-
skolos	-	9.304	-	-
investicijų valdymo mokesčiai	-	13.641	-	87.829
kitos sąnaudos	-	-	-	49.921
Iš viso	961.068	22.945	16.547	137.750

	2018			
	Turtas (EUR)	Įsipareigo- jimai (EUR)	Pajamos (EUR)	Išlaidos (EUR)
Akcininkas				
Iš jų:				
terminuoti indėliai	1.017.250	-	13.600	-
Išankstiniai apmokėjimai	21.000	-	-	-
kitos pajamos	-	-	4.316	-
skolos	-	2.402	-	-
investicijų valdymo mokesčiai	-	8.371	-	85.960
kitos sąnaudos	-	-	-	68.768
dividendai	-	-	-	500.000
Iš viso	1.038.250	10.773	17.916	654.728

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2019 M. GRUODŽIO 31 D.

Pagrindiniams Įmonės vadovams (Įmonės valdybos nariams) apskaičiuotas sumas sudare sumos, susijusios su darbo santykiais:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Pagrindinių Įmonės vadovų darbo užmokesčio sąnaudos	202.615	246.725
Vidutinis vadovų skaičius per metus	3	3

26. POBALANSINIAI ĮVYKIAI

2019 metų pabaigoje iš Kinijos pirmą kartą pasirodė naujienos apie COVID-19 (koronavirusą). Metų pabaigoje padėtis buvo tokia, kad Pasaulio sveikatos organizacijai buvo pranešta apie nedaug žinomo viruso atvejų. Pirmaisiais 2020 m. mėnesiais virusas išplito visame pasaulyje, o jo neigiamas poveikis įgavo pagreitį. Išleidžiant šias finansines ataskaitas, situacija vis dar keičiasi, tačiau atrodo, kad neigiamas poveikis Įmonei irgi turės įtakos. Akcijų rinkos smuko, padidejo saugių finansinių priemonių paklausa, tai padidino jų kainą ir sumažino pajamingumą, dėl to Įmonei gali tekti padidinti draudimo įsipareigojimus.

Šis protrūkis nėra koreguotinas pobalansinis įvykis, kadangi padėtis vis dar vystosi, vadovybe mano, kad neįmanoma kiekybiškai įvertinti galimo šio protrūkio poveikio Įmonei. Poveikis, jeigu toks bus, bus įtrauktas į finansinio turto vertes ir pajamų sumažėjimą 2020 metais.

Jokių kitų reikšmingų pobalansinių įvykių po 2019 m. gruodžio 31 d. iki ataskaitų patvirtinimo datos Įmoneje nebuvo.

27. NEBALANSINIAI IR NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Įmone 2018 m. gruodžio 31 d. pagal galiojančias nuomos sutartis turejo veiklos nuomos įsipareigojimus (Įmone yra nuomininkas). Įmone nuomojasi administracines patalpas, tikimasi, kad normaliomis verslo aplinkybėmis pasibaigiančios patalpų nuomos sutartys bus atnaujintos arba bus sudarytos kitos nuomos sutartys. Per 2018 m. Įmone patyre 118.305 EUR patalpų nuomos sąnaudų, kurios yra apskaitomos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje.

Nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas patalpų nuomos sutartis sudaro:

	<u>2018</u>
Veiklos nuomos sumos, mokėtinos	
Per vienerius metus	111.940
Po vienerių metų, bet ne vėliau kaip per penkerius metus	145.568
Iš viso	<u>257.508</u>

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Įmone neapibrėžtųjų įsipareigojimų neturejo, taip pat Įmone nedalyvavo jokiose kitose teismines procedūrose, kurios, vadovybes nuomone, turėtų reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.